
PLA DE BARRIS DE BARCELONA

CONSELL ASSESSOR

Informe sobre el desplegament del Pla
2021-2024

Crèdits

Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona integrat pels membres següents:

President

Oriol Nel·lo i Colom

Membres

Marc Andreu

Isabelle Anguelovski

Xavier Bonal

Carme Borrell

Andreu Domingo

Ricard Espelt

Oriol Estela

Marga León

Carles Llop

Joan López

Toni López

Carme Miralles

Zaida Muxí

Juli Ponce

Carles Riba

Ana Romero

Pere Serra

Carme Trilla

Andreu Ulied

Tamyko Ysa

Secretari

Ismael Blanco i Fillola

Secretaria tècnica: Helena Cruz i Gallach

Barcelona, març 2025

Índex

Presentació.....	6
1. L’activitat del Consell durant la segona edició del pla	8
1.1. Antecedents.....	8
1.2. Sessions plenàries i relacions institucionals.....	10
1.3. Activitats de divulgació del Pla de Barris.....	12
1.4. Programa de recerca	14
2. El desplegament del Pla de Barris durant el període 2021-2024.....	17
2.1. Organització i governança del Pla	19
2.2 Àrees concernides	21
2.3. Dotació de recursos extraordinaris i específics.....	25
2.4 Transversalitat de les actuacions	33
2.5 Col·laboració intra i interadministrativa	38
2.6 Apoderament veïnal i enfortiment de la xarxa associativa.....	40
2.7 Capitalització i avaluació	48
3. Fortaleses i limitacions del Pla de Barris (2016-2024)	50
3.1 Fortaleses i aspectes positius a destacar	50
3.2 Limitacions i qüestions susceptibles de millora	53
4. Algunes recomanacions per a futures edicions del Pla de Barris.....	57

Índex Taules i Figures

Taula 1. Criteris del Consell Assessor per al Desenvolupament del Pla de Barris de Barcelona.....	9
Taula 2. Grups de treball del Consell Assessor	11
Taula 3. Índex indicatiu dels informes sectorials dels grups de treball.....	12
Taula 4. Divulgació del Pla de Barris en àmbits acadèmics i professionals.....	12
Taula 5. Índex per a l’elaboració de l’informe sobre el desplegament del Pla de Barris (2021-2024).	17
Figura 1. Instàncies organitzatives que intervenen en el desenvolupament del Pla de Barris (2016-2024).....	20
Taula 6. Ens municipals integrats en el Comitè de Pilotatge del Pla de Barris (2016-2024).....	20
Figura 2. Localització dels àmbits del Pla de Barris de Barcelona (2021-2024).	21
Taula 7. Àmbits territorials del Pla de Barris de Barcelona (2021-2024).	22
Taula 8. Plans de barri segons població resident (2024).....	23
Taula 9. Dotació pressupostària del Pla de Barris per àmbits territorials (2021-2024).....	25
Taula 10. Dotació pressupostària del Pla de Barris per àmbits d’actuació (2021-2024).	26
Figura 3. Execució de les inversions del Pla de barris (2021-2024).....	27
Figura 4. Execució de la despesa corrent del Pla de barris (2021-2024).....	27
Taula 11. Inversions executades per pla (2021-2024).....	29
Taula 12. Execució de la despesa corrent per pla (2021-2024).....	30
Taula 13. Inversions executades per àmbits (2021-2024).....	31
Taula 14. Execució de la despesa corrent per àmbits (2021-2024).	32
Taula 15. Actuacions per cada àmbit del Pla d’intervenció integral i intensiva (2021-2024)	33
Taula 16. Actuacions per pla i per àmbit d’actuació (Àmbits del Plans d’Intervenció Integral i Intensiva, 2021-2024).....	34
Taula 17. Pla de Barris de Barcelona. Àmbits dels Plans d’Intervenció Integral i Intensiva. Actuacions segons data d’inici (2021-2024).	36
Figura 5. Accions iniciades segons trimestres (2021-2024).	37
Taula 18. Estat de les accions per pla de barri. Àmbits dels Plans d’Intervenció Integral i Intensiva. (2024).	37
Taula 19. Processos participatius de definició dels plans d’actuació integral i intensiva (2021-2023). 40	
Taula 20. Comissions de seguiment del Pla de barris d’actuació integral i intensiva (2021-2023).	40
Taula 21. Processos participatius dels plans de barri d’actuació integral i intensiva (2021-2023).....	41
Taula 22. Marxes exploratòries (2021-2023).	42
Taula 23. Participació amb perspectiva intercultural (2021-2023).....	43

Taula 24. Participació d'infants i joves (2021-2023)	43
Taula 25. Qüestionaris de valoració (2021-2023)	44
Taula 26. Participants al programa Nous lideratges (2021-2023).....	44
Taula 27. Accions d'enfortiment del teixit associatiu realitzades (2021-2024).	45
Taula 28. Accions formatives als barris (2021-2024).	46
Taula 29. Modalitats de la coproducció de les actuacions (2021-2024).....	47
Taula 30. Accions de comunicació (2021-2023).....	49

Presentació

El present document conté l'informe del Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona sobre el desenvolupament del Pla durant la seva segona edició, entre els anys 2021 i 2024. El document ha estat sotmès a l'aprovació del Consell en la seva sessió plenària celebrada el dia 24 de març de 2025. El document es basa en els informes que el Consell ha elaborat i aprovat anualment d'ençà de l'inici del Pla de Barris, i ofereix una visió de conjunt sobre el seu desenvolupament durant el darrer quadrienni, amb la voluntat que pugui resultar d'utilitat en la continuïtat del Pla durant els propers anys. Així mateix, l'informe incorpora en les seves conclusions finals diversos elements de l'avaluació dels aspectes sectorials del Pla de Barris en aquest període que el consell va aprovar en la seva sessió de 30 de maig de 2024. Un cop aprovat pel Consell, el present informe és remès a l'Alcalde de la ciutat.

El Pla de Barris de Barcelona és una iniciativa de l'Ajuntament de la ciutat que té com a objectiu principal **“reduir les desigualtats socials i territorials, tot impulsant l'accés a la renda, als serveis, a la qualitat urbana i al benestar per a tot el veïnat”**. Així, el programa per a la millora dels barris de Barcelona ha estat concebut com un instrument en la lluita contra l'increment de les desigualtats socials a la ciutat.

Més específicament, el programa “té per objectiu fer front als efectes negatius que es deriven de la concentració dels menors nivells de renda en aquells barris que pateixen dèficits urbanístics més acusats i la qualitat de l'habitatge és menor”. **Ha pretès** fer-ho, a més, tot “aplegant la capacitat, els recursos i la legitimitat de l'ajuntament amb la iniciativa, creativitat i eficàcia de l'acció ciutadana, que tan essencial ha resultat en els darrers anys per pal·liar els efectes de la crisi i fer front a les polítiques que posen en risc el benestar de la població”¹.

Així els principals trets del Pla de Barris són els següents:

- a) La dotació de recursos extraordinaris
- b) La transversalitat de les actuacions
- c) La voluntat de col·laboració interadministrativa (amb els municipis veïns, l'Àrea Metropolitana, la Diputació i la Generalitat)
- d) L'apoderament veïnal tant en la definició com en el seguiment i gestió del programa
- e) El reforç i protagonisme de la xarxa associativa i d'entitats
- f) La capitalització de l'experiència en els processos de transformació urbana a Barcelona i a Catalunya
- g) El compromís d'avaluació i de rendició de comptes

Des del punt de vista temporal, el Pla de Barris de Barcelona va iniciar el seu desenvolupament el mes de juny de l'any 2016 amb l'objectiu de ser desenvolupat en un període de quatre anys. Durant la segona meitat de 2016 i els primers mesos de 2017 es seleccionaren els barris objecte d'intervenció, es van reservar els recursos necessaris, establir els mecanismes institucionals per a dur a terme les actuacions, debatre els objectius de cada programa amb els veïns i iniciar el

¹ Ajuntament de Barcelona, *Pla de Barris contra les Desigualtats. Document de proposta*, 25.01.2016.

desenvolupament. En la segona meitat de l'any 2017 i al llarg de l'any 2018 el Pla entrà ja plenament en la seva fase d'execució material, de manera que al llarg de l'exercici 2019 bona part de les iniciatives i actuacions previstes ja estaven en curs o enllestides. L'any 2020 fou el darrer en l'execució del primer quadrienni del Pla, en el que es culminà la pràctica totalitat de les actuacions previstes. L'any 2021 s'inicià la **segona edició** del Pla de barris, que s'ha estès fins l'any 2024. El present informe farà referència al període d'actuació d'aquesta segona fase, que, com s'explicarà més endavant, ha combinat la incorporació de nous barris al programa i l'ampliació dels àmbits temàtics, amb el manteniment de polítiques estructurals en barris que van ser objecte d'intervenció en el primer quadrienni.

El present és el **nové informe** elaborat pel Consell. Els primers quatre, es corresponien als informes anuals de la primera edició del Pla (2016-2017, 2018, 2019 i 2020), el cinquè informe elaborat pel Consell va consistir en el document de seguiment del Desplegament del Pla en el seu conjunt durant la seva primera edició i comprenia en forma de síntesi una anàlisi retrospectiva entre 2016 i 2020. El sisè informe recollia les dades corresponents als primer any i mig d'actuació de la segona edició del pla (des d'estiu de 2021 a final de 2022), el setè informe recollia les del desenvolupament del pla al llarg de l'any 2023, i el present recull de forma global l'anàlisi del conjunt del període 2021-2024. A aquests informes, cal afegir, el treball sobre la concepció, desenvolupament i impacte de les polítiques sectorials associades a Pla que el Consell va elaborar durant l'any 2023 i aprovà el mes de maig de 2024.

El present document consta de **tres parts**. En la primera s'exposa breument la **tasca desenvolupada pel Consell Assessor durant tot el període**. La segona part conté l'**anàlisi del desenvolupament del Pla**, que correspon al contingut principal del present document. Es presenta estructurada en set apartats, els quals fan referència als trets principals que, a criteri dels seus impulsors, han caracteritzat el Pla de Barris de Barcelona. La tercera part del document indica aquells aspectes que, a criteri del Consell Assessor, constitueixen **les principals fortaleses de la política desplegada, alguns aspectes susceptibles de millora i unes recomanacions finals per a futures edicions del Pla de Barris**.

1. L'activitat del Consell durant la segona edició del pla

La primera part del present informe anual dona compte de les **tasques dutes a terme pel Consell Assessor** del Pla de Barris de Barcelona durant la segona edició del pla. En el primer epígraf, titulat "Antecedents", s'expliquen quins són els objectius i les bases sobre les que han descansat les seves actuacions. Tot seguit, es detallen les sessions plenàries celebrades i les relacions institucionals que el Consell ha mantingut al llarg d'aquest període, entre 2021 i 2024. En el tercer, s'indiquen les principals tasques de divulgació realitzades en àmbits acadèmics i professionals. Finalment, el quart apartat està dedicat a exposar les tasques de recerca que s'han iniciat en relació al Pla de Barris.

1.1. Antecedents

El Consell Assessor del Pla de barris ha estat integrat per professionals independents, experts en camps diversos i amb experiència en l'àmbit de les polítiques urbanes. La seva funció ha consistit en assessorar l'Ajuntament de Barcelona en qüestions com l'orientació general del Pla, la selecció dels barris, la definició dels projectes, el funcionament de les actuacions, la formació de les persones que hi participen i l'avaluació del programa en el seu conjunt. També ha estat objectiu del Consell, a llarg dels vuit anys de la seva trajectòria, contribuir a la divulgació i debat públic de les tasques del Consell Assessor.

Els **informes anuals** del Consell Assessor han estat elaborats, debatuts i aprovats al final de cada exercici i tramesos a l'Alcaldia, els grups municipals, les entitats ciutadanes i a Foment de Ciutat, l'empresa pública encarregada de la gestió del Pla.

Pel que fa a la seva **composició**, El Consell va ser renovat per a la segona edició del Pla, amb la incorporació de nous membres i noves perspectives de treball. El Consell és presidit per Oriol Nel·lo (Universitat Autònoma de Barcelona) i, en aquesta segona edició ha estat integrat, a títol personal, pels següents membres: Marc Andreu (periodista) Isabelle Anguelovski (Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental), Xavier Bonal (Universitat Autònoma de Barcelona), Carme Borrell (Agència de Salut Pública de Barcelona), Andreu Domingo (Centre d'Estudis Demogràfics), Ricard Espelt (Universitat Oberta de Catalunya), Oriol Estela (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona), Marga León (Universitat Autònoma de Barcelona), Carles Llop (Universitat Politècnica de Catalunya), Joan López (Àrea Metropolitana de Barcelona), Toni López Gay (Centre d'Estudis Demogràfics), Carme Miralles (Universitat Autònoma de Barcelona), Zaida Muxí (Universitat Politècnica de Catalunya), Juli Ponce (Universitat de Barcelona), Carles Riba (Universitat Politècnica de Catalunya), Ana Romero (Àrea Metropolitana de Barcelona), Pere Serra (Institut Català del Sòl), Carme Trilla (Fundació Habitat3), Andreu Ulied (MCRIT), Tamyko Ysa (ESADE) i Ismael Blanco (Institut de Govern i Polítiques Públiques, UAB, que exerceix la secretaria del Consell). Els membres del Consell, el President i el Secretari han desenvolupat les seves tasques estrictament *ad honorem*. Helena Cruz (de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques de la Universitat Autònoma de Barcelona) ha tingut encomanades les tasques de suport tècnic a les activitats del Consell.

D'acord amb el mandat rebut en el moment de la seva creació, la **funció principal** del Consell ha estat **assessorar l'Ajuntament i Foment de Ciutat** en el desplegament del Pla de Barris. A aquests efectes, el president i els membres del Consell han estat, des dels inicis del desenvolupament del Pla, en **contacte sovintejat amb el govern i l'administració municipal** i amb la direcció de Foment de Ciutat per tal de tractar múltiples aspectes relatius a l'orientació i desplegament de la iniciativa. Així mateix, el Consell ha estat a **disposició dels grups municipals i de les entitats ciutadanes** per a donar a conèixer la seva avaluació i els seus informes sobre la marxa del Pla.

Al costat de la tasca d'assessorament, el Consell Assessor va debatre i elaborar en el seu dia el document de **Criteris per al Pla de Barris**. L'elaboració dels criteris fou efectuada l'any 2017 a petició de l'Ajuntament de Barcelona amb la finalitat de disposar d'una sèrie de principis que contribuïssin a orientar el disseny, el desenvolupament i l'aplicació del Pla durant els quatre anys de la seva execució. Així, el Consell amb la participació de tots els seus membres, elaborà el document titulat *Transformar la ciutat amb la ciutadania. Criteris per al desenvolupament del Pla de Barris de Barcelona*², que es va publicar en forma de llibre el març de 2017. El document defineix quinze criteris que sintetitzen les orientacions que, a criteri del Consell Assessor, el Pla de Barris havia de seguir i que seran emprats en les conclusions del present informe de recapitulació. Es tracta dels criteris que, a títol de recordatori, s'indiquen en la Taula 1.

Taula 1. Criteris del Consell Assessor per al Desenvolupament del Pla de Barris de Barcelona

Criteris orientadors per tal de promoure, a través de l'aplicació del Pla, l'equitat social, el dret a la ciutat, la democràcia i l'acció ciutadana

1. Impulsar des de l'ajuntament i l'acció ciutadana el Pla de barris com un instrument d'actuació integral per a la millora de les condicions de vida, l'equitat social i el dret a la ciutat.
2. Concebre la política de barris com una resposta local, limitada però imprescindible, als reptes derivats de les grans tendències de canvi: la mundialització, la crisi ambiental i la demanda de democràcia política.
3. Promoure l'activitat econòmica, l'ocupació i el comerç local amb l'objectiu de millorar l'accés de la població a la renda, els serveis i el benestar.
4. Combatre la segmentació de la població per raons d'origen o d'edat, tot fomentant la identitat de barri com espai de cohesió social.
5. Millorar l'oferta educativa dels barris per tal de fer-ne un instrument d'irradiació cultural i de progrés social.
6. Fer del pla de barris una eina per reduir les desigualtats en matèria de salut, a través d'intervencions transversals, participatives, avaluable i en xarxa.
7. Incorporar en el disseny i l'aplicació del pla de barris la perspectiva de gènere per tal de promoure l'organització i la millora de condicions de vida de les dones.
8. Promoure i reforçar l'acció ciutadana en les polítiques de transformació dels barris i la cobertura de

² Consell Assessor del Pla de Baris de Barcelona, *Transformar la ciutat amb la ciutadania. Criteris i reflexions per al Pla de Barris de Barcelona*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, març de 2017 (117 pàg.) Es pot consultar la publicació en format digital al següent enllaç: <http://media-edg.Barcelona.cat/wp-content/uploads/2017/03/20140501/Transformar-la-ciutat-low.pdf>. La versió en castellà és accessible a: <https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2017/03/22180511/Transformar-la-ciudad-370-1217.pdf> Consell Assessor del Pla de Baris de Barcelona, *Transformar la ciudad con la ciudadanía. Criterios y reflexiones para el Plan de Barrios de Barcelona*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, gener de 2018 (119 pàg.).

necessitats socials.

9. Impulsar la promoció d'habitatge assequible com a element central i inseparable de les polítiques de regeneració dels barris.
10. Fer dels comuns urbans –espai públic i equipaments- un eix central de les polítiques de rehabilitació urbana i d'identitat dels barris.
11. Preservar i compartir el patrimoni i la memòria històrica dels barris per tal de projectar el seu futur.
12. Millorar l'habitabilitat, diversitat i accessibilitat de les trames urbanes –físiques i socials- a través d'intervencions integrades en cada barri i en el conjunt de la ciutat.
13. Concebre les intervencions del pla de barris (rehabilitació, espai públic, recursos, accessibilitat) com una oportunitat per millorar la qualitat ambiental de la ciutat.
14. Governar els efectes de les transformacions dels barris en benefici de la col·lectivitat a través de la regulació i la intervenció en el mercat del sòl i l'habitatge.
15. Avaluar el pla per orientar-ne el desenvolupament, rendir comptes del resultats i capitalitzar les experiències.

Font: Consell Assessor del Pla de Barris.

Com es deia, el Consell Assessor s'ha marcat, així mateix, l'obligació d'emetre cada any un **informe anual** sobre la marxa del Pla de Barris. Aquests informes han tingut tres finalitats: contribuir a l'avaluació de les actuacions, ajudar a orientar-les, i donar compte del parer del Consell sobre el desenvolupament del programa a l'Ajuntament i a la ciutadania. Els quatre primers informes, corresponents als anys 2016-2017, 2018 i 2019, foren respectivament aprovats pel Consell els dies 13.12.2017, 20.12.2018 i 26.02.2020. El darrer any del primer quadrienni del Pla fou elaborat un informe síntesi dels quatre anys de desplegament del pla, que fou aprovat el 21.07.2021. En el marc del segon quadrienni, el primer informe, corresponent als exercicis 2021-2022, fou aprovat pel Consell el 17.02.2023 i el segon informe, corresponent a l'any 2023 fou aprovat pel Consell el 8.02.2024. Finalment, l'informe sobre les aspectes sectorials del Pla fou debatut i aprovat el dia 30.05.2024.

Pel que fa als **aspectes pràctics** del funcionament del Consell, l'Ajuntament de Barcelona manté un conveni amb l'Institut de Govern i Polítiques Públiques de la Universitat Autònoma de Barcelona per tal d'assegurar les tasques de secretaria i de suport tècnic al Consell.

1.2. Sessions plenàries i relacions institucionals

Pel que fa a l'activitat institucional del Consell, cal assenyalar en primer lloc que durant l'any 2023 es produí la finalització del mandat municipal 2019-2023 i el **relleu a l'alcaldia de Barcelona**. El dia 17 de juliol, Oriol Nel·lo es va adreçar, en nom del Consell Assessor, a l'alcalde Jaume Collboni per tal de **posar-se a disposició del govern de la ciutat** i d'informar sobre diversos aspectes de les tasques del Consell. Així mateix, durant la present edició del Pla l'Ajuntament ha donat a conèixer la seva voluntat de seguir impulsant aquesta política amb la realització d'una tercera edició que, en principi, es desenvoluparà entre els anys 2025 i 2028.

Pel que fa al funcionament del Consell en aquesta segona edició, el Consell va incorporar una novetat destacada en la seva organització i activitats: la constitució en el seu sí de **grups de treball temàtics**. Aquests tenen com a objectiu principal, seguir el desenvolupament, resultats i impacte de les actuacions en sengles camps específics. Cada un dels grups **ha elaborat** un informe de caràcter sectorial **amb** el suport d'un investigador/a de l'IGOP. La composició dels grups és la següent:

Taula 2. Grups de treball del Consell Assessor

Àmbit	Membres actuals	Suport
1. Educació	Xavier Bonal	Sheila González
2. Salut Pública	Carme Borrell	Ferran Muntané
3. Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària	Marc Andreu Andreu Domingo Marga León Zaida Muxi	Ernesto Morales
4. Habitatge	Toni López-Gay Juli Ponce Pere Serra Carme Trilla	Carles Donat
5. Ocupació, impuls econòmic i economia social	Ricard Espelt Oriol Estela Tamyko Yko	Carlos Delclòs
6. Espai públic i accessibilitat	Carles Llop Carme Miralles Andreu Ulied	Mar Esteve
7. Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica	Isabelle Anguelovski Joan López Carles Riba Ana Romero	Joan Checa
Coordinació general	Oriol Nel·lo Ismael Blanco	Helena Cruz

Els grups de treball temàtics realitzaren les seves primeres reunions el mes de gener de l'any 2023 i varen culminar les seves tasques l'any 2024, amb el debat de les seves conclusions amb l'equip de Foment de Ciutat i amb la presentació al Consell Assessor del conjunt d'**informes sectorials**. Aquests varen ser debatuts i aprovats pel Consell el mes de maig de 2024, acompanyats per un document de síntesi que en resumeix els contingut i les recomanacions³. L'índex orientatiu proposat per a cada un d'aquests informes és el següent:

³ Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona (2024) *Informe sobre el desplegament per àmbits temàtics de les actuacions del Pla (2016-2023)*, en dos volum (Vol. I, *Document de síntesi*; Vol. II, *Informes complets dels set àmbits temàtics*).

Taula 3. Índex dels informes sectorials dels grups de treball

<p>ASPECTES FACTUALS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Àmbit temàtic d'actuació i subàmbits que en componen 2. Nombre d'actuacions per subàmbits temàtics i àmbits territorials del Pla 3. Pressupost total i pressupost per subàmbits (per actuacions i amb distinció entre inversió i despesa corrent) 4. Ens gestors 5. Co-producció amb el veïnat 6. Connexió amb d'altres camps d'actuació (transversalitat)
<p>VALORACIÓ I RECOMANACIONS</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Actuacions més rellevants 8. Identificació de bones pràctiques i aspectes positius 9. Identificació d'aspectes problemàtics i qüestions a millorar 10. Recomanació respecte la continuïtat i el futur de les actuacions en aquesta àmbit

1.3. Activitats de divulgació del Pla de Barris

D'ençà de l'inici de la segona edició del Pla, els membres del Consell han realitzat a títol individual un seguit d'**activitats destinades a la divulgació i debat** de les seves actuacions en àmbits acadèmics i professionals, dintre i fora de Catalunya. Durant la vigència de la segona edició del Pla de barris, entre els anys 2021 i 2024, s'han dut a terme les que es detallen en la Taula 4, que venen a sumar-se a les 60 realitzades entre juny de 2016 i juny 2021. Les despeses d'aquestes activitats han estat assumides pels seus organitzadors, de manera que han pogut realitzar-se sense cost per al Pla de Barris.

Taula 4. Divulgació del Pla de Barris en àmbits acadèmics i professionals

Activitats de divulgació realitzades pels membres del Consell Assessor (desembre 2022-desembre 2023)
61. Cagliari, 2 de novembre 2021. "La città in comune. Le nuove politiche urbane di Barcellona", Dottorato in Ingegneria ed Architettura. Università di Cagliari (O. Nel·lo).
62. Barcelona, 3 de novembre 2021. "El present i el futur de les polítiques de barris. una reflexió crítica". Curs Conduint les transicions urbanes: Vers una nova habitabilitat. Universitat Internacional Menéndez i Pelayo (O. Nel·lo).
63. Barcelona, 2 de desembre 2021. "La incidència de la desigualtat en les condicions de vida i les polítiques integrals de rehabilitació urbana". Postgrau en Urbanisme i Salut. Universitat Politècnica de Catalunya/ Universitat de Vic (O. Nel·lo).
64. Barcelona, 23 de març 2022. "Ensenyaments de l'aplicació de les polítiques de rehabilitació urbana: de la Llei de Barris al Pla de Barris de Barcelona", ponència en el Màster en Direcció Pública, ESADE (H. Cruz).
65. Barcelona, 5 de maig 2022. "Segregació urbana i reptes per a les polítiques públiques", ponència presentada en el curs Les noves polítiques de rehabilitació urbana: necessitats i perspectives. Universitat Internacional Menéndez y Pelayo (I. Blanco)
66. Barcelona, 6 de maig 2022. "Riscos i realitat de la gentrificació urbana en l'àmbit metropolità de

- Barcelona”, ponència presentada en el curs Les noves polítiques de rehabilitació urbana: necessitats i perspectives. Universitat Internacional Menéndez y Pelayo (T. López-Gay).
67. Barcelona, 6 de maig 2022. “Les potencialitats de la rehabilitació: exemples de bones pràctiques”, ponència presentada en el curs Les noves polítiques de rehabilitació urbana: necessitats i perspectives. Universitat Internacional Menéndez y Pelayo (C. Llop).
68. Barcelona, 6 de maig 2022. “Deu proposicions sobre la segregació urbana i les polítiques de rehabilitació”, lliçó de tancament del curs Les noves polítiques de rehabilitació urbana: necessitats i perspectives. Universitat Internacional Menéndez y Pelayo (I. Blanco)
69. Reus, 10 de maig 2022. “El Pla de barris de Barcelona i les polítiques de rehabilitació urbana”, ponència en el Postgrau en Polítiques d’Habitatge, Universitat Rovira i Virgili (H. Cruz).
70. Nàpols, 19 de maig 2022. “La città in comune. Le nuove politiche urbane di Barcellona”, Dottorato di Ricerca in Architettura, Università degli Studi Federico II (O. Nel-lo).
71. Barcelona, 25 de maig 2022. “Desigualdad social, segregación urbana y políticas públicas”, Master Institut de Govern i Polítiques Públiques (O. Nel-lo)
72. Sassari, 27 de juny 2022. “Presente e futuro delle politiche di rigenerazione urbana. Una riflessione critica”, Jornada Rigenerazione urbana ed energie sociali, organitzada per la Fondazione di Sardegna Università di Sassari (O. Nel-lo)
73. Bellaterra, 19 de juliol 2022. “La millora dels barris. cap a una nova generació de polítiques públiques?”. Jornada Quin és l’impacte de les polítiques de barris i com mesurar-lo? (O. Nel-lo).
74. València, 21 d’octubre 2022. “Segregación residencial, recursos locales y políticas de Barrios. ¿Qué hacer?”. Jornada La política de barrios a debate en la Comunitat Valenciana. Institut Interuniversitari de Desenvolupament Local (O. Nel-lo).
75. Barcelona, 21 de febrer 2023. Salut, segregació urbana i polítiques de rehabilitació de barris “Pla de Barris i Salut”, Agència de Salut Pública de Barcelona (O. Nel-lo)
76. Ames, 23 de febrer 2023. Modelos de cidade e corrección das desigualdades no marco das axendas urbanas, I Tribuna Ames noroeste, Axenda Urbana e Mobilidade no Noroeste Peninsular Conselho d’Ames i la Universidade de Santiago de Compostela (O. Nel-lo)
77. Barcelona, 17 de març 2023. Polítiques de rehabilitació davant de la segregació i els seus efectes, Seminari Tècnic Local, Federació de Municipis de Catalunya (O. Nel-lo)
78. Barcelona, 30 de març 2023. L’avaluació de les polítiques de rehabilitació urbana. L’exemple dels plans de barri. Jornada L’avaluació de projectes públics i privats d’infraestructures, serveis públics i desenvolupament urbanístic, Col·legi d’Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya i el Col·legi d’Economistes de Catalunya (O. Nel-lo)
79. Barcelona, 11 de maig de 2023. “Barcellona, le politiche di rigenerazione urbana. Gli insegnamenti dal Pla de barris”, Master Rigenerazione urbana ed innovazione sociale. Istituto Universitario di Architettura di Venezia (H.Cruz)
80. Oporto, 5-8 de setembre 2023. Efectos sobre la salud de un programa de renovación urbana en barrios desfavorecidos de Barcelona, XLI Reunión Anual de la Sociedad Española de Epidemiología y XVIII Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (C. Borrell).
81. Nàpols, 28 d’octubre 2023. Desuguaglianze e segregazione urbana, Urban Policies in Mediterranean Cities, organitzat pel LUPT de la Università Federico II de Nàpols i Formez (O. Nel-lo)
82. Toulouse, 20 d’octubre 2023. Las políticas de rehabilitación urbana en Barcelona: evolución y retos, IV Jornadas Hispano-Francesas de Geografía, Université Jean Jaurés. (O. Nel-lo)
83. Granollers, 17 d’octubre 2023. Barris rics i barris pobres. Quines són les raons i les conseqüències de la segregació urbana?, Aula d’Extensió Universitària del Vallès Oriental (O. Nel-lo)
84. Bogotà – online, 25-27 d’octubre 2023. El Observatorio de Salud e Impacto de políticas de

Barcelona, Reunión técnica Regional sobre el Monitoreo de Determinantes Sociales de la Salud (DDS). Organización Mundial de la Salud (C. Borrell).

85. Florència. 9 de novembre 2023. La città in comune. Politiche urbane a Barcellona. Dipartimento di Architettura de la Università degli Studi di Firenze (O. Nel·lo)
86. Santiago de Xile – online, 28 de novembre 2023. El Observatorio de Salud e Impacto de políticas de Barcelona, Seminario Determinantes Sociales e inequidad en salud: Medir desigualdades, explorar mecanismos y formular intervenciones. Organización Panamericana de la Salud (C. Borrell).
87. Barcelona. 10 d'abril 2024. La regeneración urbana en Barcelona, Máster Metrópoli, Institut Metròpoli (H. Cruz).
88. Madrid, 18 d'abril 2024. La desigualdad social en la ciudad y las políticas contra la segregación urbana, Escuela del Trabajo de Comisiones Obreras (O. Nel·lo).
89. Barcelona, 14 de juny 2024. Les polítiques de rehabilitació urbana a Catalunya i la Llei 11/2022 de millorament urbà, ambiental i social de barris i viles, Federació de municipis de Catalunya (O. Nel·lo).
90. Bellaterra, 15 d'octubre 2024. L'ordenació del territori: una eina per la sostenibilitat ambiental i la justícia social, Facultat de Lletres, Universitat Autònoma de Barcelona, acte d'inauguració de curs (H. Cruz i O. Nel·lo).
91. L'Hospitalet de Llobregat, 28 d'octubre 2024. Com tractar des del Parlament i les institucions una problemàtica: l'exemple de la Llei de Barris, l'Insitut Europa de l'Hospitalet de Llobregat (O. Nel·lo).
92. Rio de Janeiro, 7 de novembre 2024. A persistência da desigualdade e os horizontes da luta política, VII Simposi SIMEGER, Pontificia Universidade Católica de Rio de Janeiro (O. Nel·lo).
93. Barcelona, 13 de març 2025. Los planes de rehabilitación urbana: el Plan de Barrios. IGOP, curs de formació per a funcionaris Regione Basilicata (I. Blanco & H. Cruz).

Font: Elaboració pròpia.

Així mateix, el president del Consell va intervenir en l'acte de presentació del llibre "**Pla de Barris de Barcelona, 2015-2023**", publicat per l'Ajuntament de Barcelona com a balanç del programa. celebrat a Barcelona el dia 20 de gener de 2023.

1.4. Programa de recerca

A finals de l'any 2017, en col·laboració amb la **Universitat Autònoma de Barcelona**, s'inicià un programa destinat a promoure activitats de recerca en relació al Pla de Barris. D'una banda, ja durant el primer quadrienni es van promoure activitats de recerca, adreçades de forma prioritària a joves investigadors/es. De l'altra, s'han elaborat un bon nombre d'articles i publicacions acadèmiques.

Així mateix, l'**Agència de Salut Pública de Barcelona** ha endegat diverses recerques sobre l'impacte del Pla de Barris sobre la salut de la població, els primers resultats de les quals van ser presentats el mes de febrer de 2023. En el marc d'aquestes activitats de recerca, cal destacar, la celebració de la Jornada "**Pla de Barris i Salut**" organitzada per l'Agència de Salut Pública de Barcelona, que tingué lloc el dia 21 de febrer de 2023.

Pel que fa a la **producció d'estudis acadèmics**, ja durant el primer quadrienni de desplegament del Pla de Barris es va propiciar l'elaboració de **tesines** sobre diversos aspectes programa, tot posant l'èmfasi en barris concrets o en algun dels àmbits temàtics que el Pla proposa. El Consell Assessor ha

fet arribar els resultats d'aquestes recerques a Foment de Ciutat per tal de crear un dipòsit de recerques acadèmiques entorn el Pla de Barris. Entre 2017 i 2020 es van realitzar **5 tesis de postgrau o de grau** sobre el Pla de Barris.

D'ençà de l'inici de la **segona edició** del Pla s'ha presentat les recerques següents:

- Mar ESTEVE, *El repte de l'equitat en la rehabilitació dels edificis. L'experiència del programa de Finques d'Alta Complexitat a Barcelona*, Treball de Final de Màster. Màster Metròpolis. Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans/Universitat Autònoma de Barcelona.
- Sara MORENO CERESO. *Una mirada de promoció de la relació escola, família y comunidad. El caso del programa Juguem Junts de Pla de Barris*. Treball de Final de Màster. Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. IGOP/Universitat Autònoma de Barcelona.
- Carlos DONAIRE. *Generación de capital social y empoderamiento ciudadano a través de los Equipamientos de proximidad de la Trinitat Vella: Una mirada desde la Infraestructura Social*. Treball de Final de Màster. Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. IGOP/Universitat Autònoma de Barcelona.
- Natalia DURÁN LUNA. *Incidencia para la transformación de territorios segregados. La visión de jóvenes habitantes de barrios vulnerables de Barcelona*. Treball de Final de Màster. Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. IGOP/Universitat Autònoma de Barcelona.
- Raúl TRONCOSO DEL RÍO. *Coproducción y capacidades cívicas en las políticas de regeneración urbana: el caso del Plan de Barrios de Barcelona*. Treball de Final de Màster. Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. IGOP/Universitat Autònoma de Barcelona.
- María José GÓMEZ MODRAGÓN. *Vulnerabilidad multidimensional y metropolitana. Una mirada a la desigualdad en el territorio metropolitano de Barcelona*.

Així mateix, Mar ESTEVE, becària del programa INPHINIT de la Fundació La Caixa, ha dut a terme una **tesi doctoral** en el marc del programa de Doctorat en Geografia de la UAB sobre el tema *Programes de rehabilitació urbana integral enfront de la segregació. Una anàlisi comparada del Pla de Barris de Barcelona i el Contrat de Ville de París*. La defensa de la tesi, la primera que s'elabora sobre el Pla de Barris de Barcelona, tindrà lloc el proper dia 25 d'abril 2025.

En el marc de les activitats de de recerca també s'han elaborat **articles i publicacions acadèmiques**, amb la voluntat de contribuir a difondre el coneixement sobre el Pla de Barris de Barcelona, així com de compartir les anàlisi derivades de l'actuació del programa i de reflexionar sobre el seu desplegament i els impactes que genera. Concretament, entre 2017 i 2024 s'han publicat un total de 13 articles acadèmics i 4 capítols de llibre sobre el tema. Des de l'inici de la segona edició s'han publicat o es troben en procés de publicació els treballs següents:

- NEL-LO, O. (2022), “Rehabilitació de barris i salut comunitària. L’ experiència de Barcelona i Catalunya”, a Marina GELI & José FARIÑA, *Ciutat i Salut*, Barcelona, Diputació de Barcelona.
- NEL-LO, O. & SABATINI, F. (2022), “Segregación residencial y políticas urbanas: convergencias y contrastes entre Barcelona y Santiago de Chile”, *Documents d’Anàlisi Geogràfica*, Vol. 68/3.
- DAMOUN, O., BAYONA-I-CARRASCO, J. & DOMINGO, A. (2022), “Immigració i acceleració demogràfica a l’àrea metropolitana de Barcelona”, *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 94: 7-12. DOI: 10.2436/20.3002.01.225.
- BARTOLL-ROCA, X.; ARTAZCOZ, L.; FERNÁNDEZ, S.; LÓPEZ, M.J.; NOVOA, A.; PÉREZ, G.; PÉREZ, K.; PIÑERO, M.; REYES, A. & BORRELL, C. (2023), *Avaluació dels efectes en salut del Pla de Barris 2016-2020*. Barcelona, Agència de Salut Pública DE Barcelona.
- ESTEVE, M., NEL-LO, O. & BLANCO, I. (2024), Shared challenges, divergent practices. The impact of institutional frameworks on area-based initiatives in Barcelona and Paris, *Urban Research and Practice*, juliol 2024.
- BARTOLL-ROCA, X.; LÓPEZ, M.J.; PÉREZ, K.; ARTAZCOZ, L.; & BORRELL, C. (2024), Short-term health effects of an urban regeneration programme in deprived neighbourhoods of Barcelona, *Plos One*, 04.2024.
- ESTEVE, M (2025), Effectiveness and Equity of Housing Renovation Subsidies: Universal versus Targeted Approaches in Barcelona. *The International Journal of Housing Policy*
- BLANCO, I, GOMÀ, R. & NEL-LO, O. (2025), Nuevo municipalismo y políticas de transformación de barrios. balance y retos del Plan de Barrios de Barcelona (2016-2024), a Alicia Ziccardi & Marcela Meneses, *Desigualdad, habitabilidad y salubridad en entornos urbanos*. México: Universidad Nacional Autónoma de México.

2. El desplegament del Pla de Barris durant el període 2021-2024

La segona part de l'informe versa, pròpiament, sobre el desenvolupament del Pla de Barris durant el període 2021-2024. L'anàlisi té per **objectiu principal** estudiar el desenvolupament del Pla en els barris concernits. Per tal de facilitar l'estudi de l'evolució del Pla al llarg del temps, aquest informe segueix, en els seus trets principals, la mateixa estructura dels que foren aprovats els anys 2017, 2018, 2019, 2020, 2022 i 2023. Les línies definidores d'aquesta estructura, adoptada l'any 2017 i comuna a tots els informes que ha aprovat el Consell de llavors ençà són les que figuren en la Taula 5. Com es pot veure, l'índex es divideix en 7 apartats.

L'objectiu principal d'aquest informe és **detallar quines han estat les actuacions del pla i el seu estat de realització en cloure's la seva segona edició i contrastar els avenços obtinguts amb els criteris establerts pel Consell Assessor**. En aquest sentit, cal destacar que el present informe **no constitueix**:

- a) **La memòria del conjunt de les actuacions del Pla**, l'elaboració de la qual correspon, en tot cas, a l'Ajuntament de Barcelona, i de la qual ja se'n va presentar un primer avenç en la *Memòria de Seguiment del Pla de Barris de Barcelona*, publicada el mes de març de 2019⁴. De moment, no s'ha elaborat una memòria similar per al quadrienni 2020-2024.
- b) **La revisió del contingut del Pla des del punt de vista de les polítiques sectorials**, que, com s'ha dit, ha estat objecte d'un informe específic⁵.
- c) **L'avaluació del seu impacte**, que per al període 2016-2020 correu a càrrec de IVÀLUA i en el quadrienni 2021-2024 ha estat confiada a l'Institut Metròpolis.
- d) **Un reportatge de l'avenç del Pla** com és el llibre *Pla de Barris. Barcelona 2015-2023*, impulsat per l'Ajuntament, que va ser presentat el dia 20 de gener de 2023⁶.

De tota manera, amb la finalitat de donar compte de la diversitat d'actuacions empreses, s'ha considerat convenient d'incloure, com apèndix al present document, la **relació de cinc-centes setanta sis accions** que s'han impulsat entre 2021 i 2024 en el marc del segon quadrienni del Pla de Barris de Barcelona (Annex 2). En general, cal tenir present que en tots els seus apartats el present informe recull les dades actualitzades a data de gener 2025.

Taula 5. Índex per a l'elaboració de l'informe sobre el desplegament del Pla de Barris (2021-2024).

Índex per a l'elaboració dels informes sobre el desplegament del Pla de Barris. Aprovat pel Consell Assessor en la seva VI sessió plenària (6.10.2017)

1. Àrees concernides

⁴ La Memòria de Seguiment del Pla de barris es troba disponible en format digital en el següent enllaç: https://issuu.com/bcnocat/docs/pladebarris_memoriaseguiment2019

⁵ Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona (2024) Informe sobre el desplegament per àmbits temàtics de les actuacions del Pla (2016-2023), en dos volum (Vol. I, Document de síntesi; Vol. II, Informes complets dels set àmbits temàtics).

⁶ El contingut del volum es troba disponible a <https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/handle/11703/128361>

- 1.1. Nombre de barris seleccionats
- 1.2. Població de cada barri
- 1.3. Pes relatiu sobre el conjunt de la població de la ciutat
- 1.4. Correspondència amb els eixos d'actuació (Besòs, Turons, etc.)
- 1.5. Criteris emprats en la selecció dels barris

2. **Dotació de recursos extraordinaris i específics**
 - 2.1. Recursos totals previstos
 - 2.2. Recursos pressupostats
 - 2.3. Recursos invertits/despesa realitzada
 - 2.4. Altres recursos complementaris
 - 2.5. Pressupost pla d'actuació per cada barri
 - 2.6. Recursos invertits /despesa realitzada per cada barri

3. **Transversalitat de les actuacions**
 - 3.1. Nombre d'actuacions per barri
 - 3.2. Camps d'actuació per barri en relació als camps agrupats per eixos
 - 3.3. Volum d'inversió per camp d'activitat
 - 3.4. Pes relatiu de la inversió/despesa prevista en cada camp d'activitat i barri

4. **Col·laboració intra i interadministrativa**
 - 4.1. Mecanismes i instruments de gestió adoptats a l'interior de l'ajuntament de Barcelona per tal d'assegurar l'eficiència i la transversalitat de la gestió
 - 4.2. Acords amb d'altres municipis
 - 4.3. Acords amb l'AMB
 - 4.4. Acords amb la Generalitat de Catalunya
 - 4.5. Recursos europeus

5. **Apoderament veïnal i enfortiment de la xarxa associativa**
 - 5.1. Procediment de participació ciutadana
 - 5.2. Nombre de persones i entitats participants per barri
 - 5.3. Mecanisme de seguiment adoptat
 - 5.4. Instruments de coproducció
 - 5.5. Participació d'entitats en instruments de coproducció (grups impulsors, etc.)
 - 5.6. Dades relatives a la coproducció de polítiques

6. **Capitalització i avaluació**
 - 6.1. Mètode d'avaluació establert
 - 6.2. Resultats esperats
 - 6.3. Pla de Formació
 - 6.4. Activitats realitzades, nombre de participants
 - 6.5. Materials de formació produïts
 - 6.6. Comunicació específica als barris
 - 6.7. Canals de comunicació generals

Font: Consell Assessor del Pla de Barris.

2.1. Organització i governança del Pla

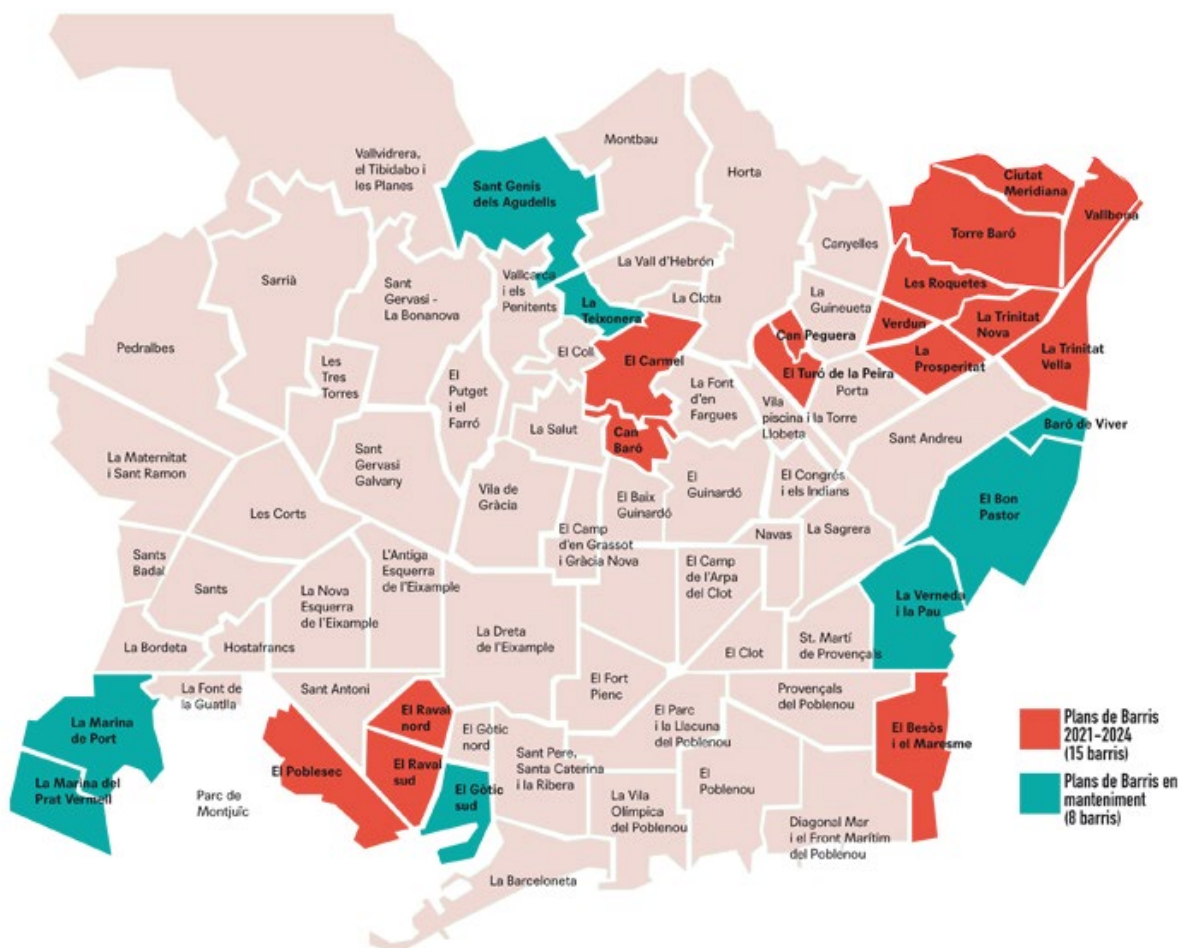
En l'edició del Pla de Barris 2021-2024 s'han mantingut, en termes generals, el conjunt de **disposicions organitzatives i administratives**, adoptades en els inicis del Pla. Entre aquestes destaquen les que s'indiquen a continuació:

- a) Assignació de la **direcció** del programa en el cartipàs de l'Ajuntament de Barcelona. En la segona edició del Pla de Barris aquesta funció ha estat exercida des de la regidoria de Presidència i Pressupostos, en el període 2021-2024, i per la regidoria de Pla de Barris, Educació i Persones Grans, d'ençà juny de 2023.
- b) Reserva i programació dels **recursos econòmics** necessaris (en relació al seu muntant i d'altres detalls cf. apartat 2.3)
- c) Creació i funcionament del **Comitè de Pilotatge** en el sí de l'administració municipal. Aquesta instància aplega responsables procedents de tots els instituts, consorcis, agències, serveis i districtes municipals concernits en el desenvolupament del Pla. El Comitè quedà integrat per una quarantena de persones i durant el primer quadrienni fou presidit per la Gerència del consistori i es reuní un total de vuit vegades. La relació de les instàncies de procedència dels seus membres poden veure's en la Taula 5. La darrera reunió del Comitè va tenir lloc el 28 d'abril de 2022.
- d) Creació de les **Taules de Seguiment Tècnic de Districte**, les quals apleguen tots els serveis de cada districte implicats en el desenvolupament dels Plans de Barris en el seu territori. Cada una d'aquestes Taules compta amb una Grup Executiu permanent que pilota el dia a dia de l'execució del Pla en els barris del Districte.
- e) Creació en cada un dels barris integrats en el Pla d'una **Comissió de Seguiment (Grup Impulsor del Pla** en la nomenclatura 2016-2020), integrat per responsables tècnics del Pla de Barris, tècnics de districte i representants de les entitats veïnals concernits en la gestió del pla. En total es constituïren 10 grups impulsors amb la participació de 95 persones.
- f) Nomenament dels membres del **Consell Assessor** per efectuar el seguiment del Programa del Pla. La composició del Consell per al quadrienni 2021-2024 es va renovar el dia 29 de juliol de 2021, tot substituint la composició que havia estat vigent entre 2017 i 2021.
- g) Assignació de la tasques de desenvolupament del Pla a l'empresa municipal **Foment de Ciutat**, que compta amb els mitjans personals i organitzatius necessaris per a aquesta finalitat. L'encàrrec formal a l'empresa va ser efectuat a través d'un Acord de la Comissió de Govern l'11 de maig de 2016 i d'un segon acord el 19 de maig de 2017.
- h) Constitució de l'**Equip del Pla de barris** en el sí de Foment de Ciutat. Aplega el personal de Foment de Ciutat que treballa directament en el desplegament del Pla. A aquests efectes s'ha consolidat i, en alguns casos renovat, l'equip dels caps de projecte, cada un dels quals és el responsable de l'impuls i coordinació de les actuacions d'un dels projectes del Pla.

2.2 Àrees concernides

En el període 2021-2024, l'Ajuntament de Barcelona ha actuat en un total de **15 plans de barri i 23 barris**, amb dos nivells d'intensitat diferents segons el grau de vulnerabilitat. En 15 barris es planteja un desplegament del Pla de barris de forma integral i intensiva. D'aquests, 8 ja havien sigut objecte d'actuació durant el quadrienni 2016-2020, mentre que d'altres 7 s'incorporen de nou en les actuacions del Pla. Per altra banda, en 8 barris que ja van ser objecte d'actuació en el primer quadrienni, s'hi desplegaran actuacions de manteniment, especialment en àmbits que requereixen aplicacions de llarg de recorregut, però sense una dotació pressupostària per obres d'intervenció física. La relació dels barris en els que s'han realitzat actuacions figura en la Taula 6 i la seva localització pot veure's en la Figura 2.

Figura 2. Localització dels àmbits del Pla de Barris de Barcelona (2021-2024).

Font: Ajuntament de Barcelona, 2021.

Per a la selecció dels barris que havien de ser objecte de la segona edició del Pla, Foment de Ciutat encarregà un *Estudi dels indicadors de vulnerabilitat dels barris seleccionables per una nova edició del Pla de barris a l'àmbit de Barcelona i Besòs*. L'objectiu del treball era fer una anàlisi dels barris de

Barcelona i l'àmbit del Besòs en funció del seu nivell de vulnerabilitat per tal d'identificar aquells que podrien incloure's en una segona edició del Pla de barris. Per fer-ho, s'empraren tres fonts:

- a) Els indicadors utilitzats en el projecte **Barris i Crisi**, per part de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques de la Universitat Autònoma de Barcelona (IGOP-UAB), on es determinen les seccions censals catalanes que presenten alts índexs de segregació urbana en barris vulnerables;
- b) L'**Índex de Vulnerabilitat Urbana** a l'àrea metropolitana de Barcelona, elaborat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB);
- c) L'estudi de la **Distribució territorial de la Renda Familiar Disponible per càpita** a la ciutat, realitzat per l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona. Així, s'identificaren els barris que figuren en les diferents anàlisis com a barris amb alts nivells de vulnerabilitat urbana i/o baixes rendes susceptibles de incorporar-se en el segon quadrienni del Pla de barris. La selecció final dels barris objecte de la segona edició del Pla de barris es dugué a terme per part de l'Ajuntament tot prioritzant aquelles àrees que presenten majors desigualtats socials i urbanes respecte la mitjana de la ciutat. Concretament, els **paràmetres de selecció** dels barris foren els següents:
 - Percentatge de població només amb estudis obligatoris
 - Percentatge de població amb estudis universitaris o cicles formatius de grau superior (CFGS)
 - Percentatge de població amb batxillerat superior
 - Percentatge de població sense estudis
 - Taxa específica de fecunditat en mares de quinze a dinou anys
 - Superfície mitjana dels habitatges
 - Superfície d'habitatge per habitant
 - Valor cadastral
 - Índex de renda familiar disponible (IRFD)
 - Tant per cent d'aturats
 - Percentatge de locals de comerç al detall en plantes baixes
 - Sòl destinat a equipaments per habitant
 - Persones exposades a la contaminació acústica

La relació definitiva dels barris que han format part del Pla en la seva segona edició figuren en la Taula 7. S'han assenyalat els barris que ja formaven part de la primera edició del Pla.

Taula 7. Àmbits territorials del Pla de Barris de Barcelona (2021-2024).

	Àmbits Pla de Barris	Barris	Districte
Plans de barris amb desplegament integral i intensiu	Trinitat Nova	Trinitat Nova	Nou Barris
	El Besòs i el Maresme	El Besòs i el Maresme	Sant Martí
	Trinitat Vella	Trinitat Vella	Sant Andreu
	Zona Nord	Vallbona	Nou Barris
		Torre Baró	Nou Barris
		Ciutat Meridiana	Nou Barris
El Turó de la Peira i Can Peguera	Turó de la Peira	Nou Barris	

		Can Peguera	Nou Barris
	La Prosperitat	La Prosperitat	Nou Barris
	Roquetes i Verdun	Roquetes	Nou Barris
		Verdun	Nou Barris
	El Poble-sec	El Poble-sec	Ciutat Vella
	El Raval	El Raval	Ciutat Vella
	El Carmel i Can Baró	El Carmel	Horta-Guinardó
		Can Baró	Horta-Guinardó
Plans de barri amb desplegament de polítiques estructurals i de manteniment	El Bon Pastor i Baró de Viver	Bon Pastor	Sant Andreu
		Baró de Viver	Sant Andreu
	La Verneda i la Pau	La Verneda i la Pau	Sant Martí
	El Gòtic Sud	El Gòtic	Ciutat Vella
	La Marina	La Marina de Port	Sants-Montjuïc
		la Marina del Prat Vermell	Sants-Montjuïc
	Sant Genís dels Agudells i La Teixonera	La Teixonera	Horta-Guinardó
Sant Genís dels Agudells		Horta-Guinardó	

Font: Elaboració pròpia a partir d'Ajuntament de Barcelona, 2024.

En **termes demogràfics**, el conjunt dels plans de barri contenen, amb dades de desembre de 2024, una població de 377.550 persones. En termes relatius, el Pla de Barris beneficia **al final de la seva segona edició** un 22,2% de la població de la ciutat de Barcelona, és a dir, gairebé a 1 de cada 4 persones (Taula 8). Respecte l'any d'inici de la segona edició del Pla de barris, els barris que són objecte d'actuació han perdut 7.724 habitants, mentre que el conjunt de la ciutat n'ha guanyat 42.500 (segons dades del Departament d'Estadística i Difusió de Dades de l'Ajuntament de Barcelona, 2024).

Taula 8. Plans de barri segons població resident (2024).

Àmbits Pla de Barris	Població 2021		Població 2023		Població 2024	
	N. absoluts	% Barcelona	N. absoluts	% Barcelona	N. absoluts	% Barcelona
La Trinitat Nova	7.628	0,5%	7.624	0,5%	7.726	0,5%
El Besòs i el Maresme	26.116	1,6%	27.892	1,7%	24.125	1,4%
La Trinitat Vella	10.513	0,6%	10.286	0,6%	10.661	0,6%
Zona Nord	Torre Baró	2.923	2.939	0,2%	3.119	0,2%
	Ciutat Meridiana	11.152	10.857	0,7%	11.090	0,7%
	Vallbona	1.401	1.421	0,1%	1.437	0,1%
Turó de la Peira	16.186	1,0%	16.295	1,0%	16.820	1,0%
Can Peguera	2.215	0,1%	2.170	0,1%	2.180	0,1%
La Prosperitat	26.868	1,6%	26.664	1,6%	27.291	1,6%
Roquetes	16.563	1,0%	16.523	1,0%	16.941	1,0%
Verdun	12.865	0,8%	12.774	0,8%	13.194	0,8%
El Poble-sec	40.204	2,4%	38.778	2,3%	39.177	2,3%
Raval	48.688	2,9%	45.671	2,8%	46.934	2,8%
El Carmel	32.724	2,0%	32.512	2,0%	33.037	1,9%
Can Baró	9.320	0,6%	9.421	0,6%	9.525	0,6%
El Bon Pastor	13.730	0,8%	14.434	0,9%	12.499	0,7%
Baró de Viver	2.653	0,2%	2.582	0,2%	2.612	0,2%
La Verneda i la Pau	28.798	1,7%	29.250	1,8%	30.345	1,8%
El Gòtic	22.850	1,4%	24.460	1,5%	15.701	0,9%
La Marina del Prat Vermell	1.356	0,1%	1.678	0,1%	1.977	0,1%

La Marina de Port	31.092	1,9%	30.437	1,8%	30.960	1,8%
Sant Genís dels Agudells	7.385	0,4%	7.385	0,4%	7.766	0,5%
La Teixonera	12.044	0,7%	12.087	0,7%	12.433	0,7%
Total Pla de barris	385.274	23,2%	384.140	23,1%	377.550	22,2%

Font: Elaboració pròpia a partir d'Ajuntament de Barcelona. Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Lectures del Padró Municipal d'Habitants a desembre de 2024.

2.3. Dotació de recursos extraordinaris i específics

Els **recursos totals** destinats al desenvolupament del Pla de Barris per al període 2021-2024 han representat, segons dades de l’Ajuntament, un total de 144 milions d’euros. Aquests s’han distribuït de la manera següent: 93,1 MEUR d’inversió i entorn els 51,3 MEUR de despesa .

Segons les dades facilitades per Foment de Ciutat SA al Consell Assessor, el recursos assignats a cada un dels **10 Plans de desplegament intensiu** han estat de mitjana de 11 milions d’euros, amb una diversitat notable de dotacions. Així, tal com es pot veure en la Taula 9, per al quadrienni 2021-2024, el programa amb una dotació econòmica més elevada és el Raval amb 17,1 milions d’euros, mentre la Trinitat Nova és el que ha comptat amb menors recursos, 5,6 milions d’euros. En termes de recursos per càpita, segons dades de 2024, les dotacions oscil·len entre 1.375,38 € per càpita en el Pla de la Trinitat Vella i 290,63 € en el Pla del Poble-Sec, essent la mitjana global de 467,54 €/habitant.

Respecte als àmbits on s’apliquen **plans de manteniment**, el que té una major dotació és Bon Pastor-Baró de Viver amb 7,3 milions d’euros, mentre que Gòtic-Sud és el que compta amb menys recursos, amb 1,4 milions d’euros. En termes de recursos per càpita, segons dades de 2024, els plans de manteniment varien entre els 89,25€/càpita del Gòtic sud i els 484,93€/càpita en el cas de Bon Pastor-Baró de Viver.

Taula 9. Dotació pressupostària del Pla de Barris per àmbits territorials (2021-2024).

	Pressupost quinquenni 21-24	Despesa corrent (€)	Inversió (€)	Total dotació pressupostària	Població (2024)	Inversió /habitant (€)
Desplegament intensiu	PdB Besòs Maresme	5.678.457,07 €	6.370.227,97 €	12.048.685,03 €	24.125	499,43 €
	PdB Carmel i Can Baró	3.210.606,32 €	11.345.710,71 €	14.556.317,03 €	42.562	342,00 €
	PdB La Prosperitat	2.832.018,81 €	7.120.895,31 €	9.952.914,11 €	27.291	364,70 €
	PdB Poble Sec	2.789.304,97 €	8.596.892,21 €	11.386.197,17 €	39.177	290,63 €
	PdB Raval	5.058.968,56 €	12.051.151,18€	17.110.119,74 €	46.934	364,56 €
	PdB Roquetes- Verdun	3.704.127,46 €	8.015.309,82 €	11.719.437,27 €	30.135	388,90 €
	PdB Trinitat Nova	2.938.874,08 €	2.722.767,42 €	5.661.641,50 €	7.726	732,80 €
	PdB Trinitat Vella	3.721.633,62 €	10.941.307,47 €	14.662.941,09 €	10.661	1.375,38 €
	PdB Turó de la P. - Can Peguera	3.274.411,89 €	9.433.904,27 €	12.708.316,17 €	19.000	668,86 €
	PdB Zona Nord	5.223.508,67 €	8.052.146,87 €	13.375.655,54 €	15.646	848,50 €
Mitjana	-	-	11.037.390,85 €	26.326,7	467,54 €	
Manteniment	PdB Gòtic Sud	1.401.300,20 €	0,00 €	1.401.300,20 €	15.701	89,25 €
	PdB Bon Pastor-Baró Viver	3.456.168,41 €	3.871.555,14 €	7.327.723,55 €	15.111	484,93 €
	PdB La Marina	3.505.950,01 €	1.215.593,57 €	4.721.543,57 €	32.937	143,35 €
	PdB La Verneda	2.927.192,61 €	2.275.956,15 €	5.203.148,76 €	30.345	171,47 €
	PdB St Genís - La Teixonera	1.590.670,36€	1.144.002,04 €	2.734.672,40€	20.199	135,39 €
	Mitjana	-	-	6.932.808,80 €	22.858,6	187,14 €
Total	51.313.193,04 €	93.157.420,10 €	144.470.613,14 €	377.550	382,65 €	

Font: Foment de Ciutat. Dades actualitzades a gener de 2025.

En relació als **àmbits temàtics d’actuació**, segons les dades facilitades el mes de gener de 2025, els recursos totals es distribueixen de la següent manera: Educació i salut pública compta amb una

dotació pressupostària total de 40,4 M€; Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària amb 17,3 M€; Ocupació, impuls econòmic i economia social amb 9,2 M€; Espai públic i accessibilitat amb 46,6 M€; Habitatge amb 21,2 M€; i Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica amb 1 M€ (Taula 9). En definitiva, Espai públic i accessibilitat ha comptat amb el 32,29% dels recursos totals del Pla de Barris, i juntament amb Educació i Salut pública (27,99%) representen més de la meitat de la dotació pressupostària del Pla de barris (60,28%).

Taula 10. Dotació pressupostària del Pla de Barris per àmbits d'actuació (2021-2024).

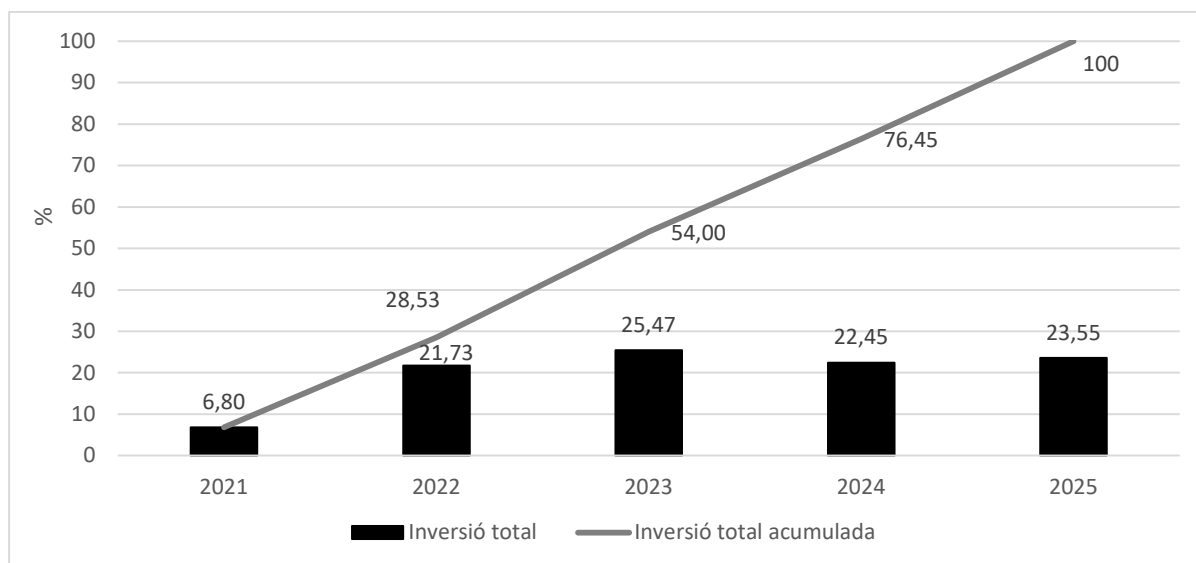
Àmbits d'actuació	Despesa corrent (€)	Inversió (€)	Total dotació pressupostària	Dotació pressupostària %
EDUCACIÓ I SALUT PÚBLICA	21.241.978,85 €	19.198.762,03 €	40.440.740,88 €	27,99 %
DRETS SOCIALS, EQUITAT DE GÈNERE I ACCIÓ COMUNITÀRIA	9.189.252,21 €	8.121.559,17 €	17.310.811,38 €	11,98 %
OCUPACIÓ, IMPULS ECONÒMIC I ECSS	8.334.586,22 €	890.900,21 €	9.225.468,43 €	6,39 %
ESPAI PÚBLIC I ACCESSIBILITAT	1.200.879,49 €	45.443.672,31 €	46.664.551,80 €	32,29 %
SOSTENIBILITAT I EMERGÈNCIA CLIMÀTICA	57.863,65 €	1.001.686,95€	1.059.550,60 €	0,73 %
HABITATGE	2.791.051,26 €	18.500.839,43 €	21.291.890,69 €	14,74 %
DESPESES DE GESTIÓ	8.497.581,35 €	-	8.497.581,35 €	5,88 %
Total	51.313.193,04 €	93.157.420,10 €	144.470.613,14 €	100%

Font: Foment de Ciutat. Dades actualitzades a gener de 2025.

En relació a l'execució de les **inversions**, segons les informacions facilitades, a finals de l'any 2024 s'han **executat inversions per un total de 71.215.464,37 €**, dels quals **63.808.540,26 €** corresponen als Plans amb desplegament intensiu i **7.406.924,11 €** als plans de manteniment. Concretament, al llarg de l'exercici de 2021 es va executar una inversió total de 6.338.143,07 € milions d'euros, és a dir, el 6,80% del total d'inversions previstes pel quadrienni 2021-2024, mentre que el 2022 es va invertir el 21,73%, l'any 2023 el 25,47%, i l'any 2024 s'han executat un 22,45% de les inversions, per un total de 71.215.464,37€ (Taula 11). Així doncs, a finals de 2024 el Pla de barris porta executades el 76,45% de les inversions previstes. En el cas dels plans amb desplegament intensiu la inversió executada assoleix el 75,38% del previst pel total del període, mentre que en els barris on s'apliquen plans de manteniment és del 87,07%.

El **grau d'execució de les inversions varia entre els diversos plans**. A finals de l'any 2024, dels plans amb desplegament intensiu, el Poble Sec és el pla que té un volum relatiu més elevat d'inversió executada, amb un 92,04%. El segon pla amb una major inversió executada és el de Zona Nord, amb el 91,26%, seguit de Besòs Maresme amb el 89,55%, el Turó de la Peira-Can Peguera amb el 79,18% i Trinitat Vella amb un 75,96%. La resta de barris se situen per sota del 75% d'inversions executades, essent la Trinitat Nova el barri amb una menor execució d'inversions a finals de 2024 amb un 43,12%. Respecte els barris amb manteniment. Bon Pastor i Baró de Viver té un 91,44% de les inversions executades, la Verneda s'ha assolit el 88,74% de les inversions, la Marina el 78,92% i a Sant Genís dels Agudells i la Teixonera s'ha executat el 77,60%. El Gòtic Sud no té prevista cap inversió al llarg de tot el període.

Figura 3. Execució de les inversions del Pla de barris (2021-2024).

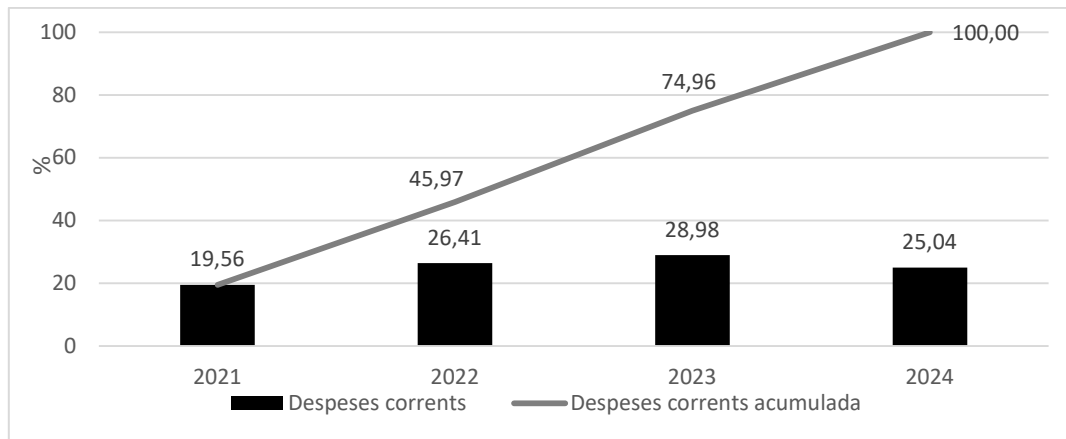

Font: Foment de Ciutat. Dades actualitzades a gener de 2025.

Pel què fa a l'execució de **les inversions segons àmbit temàtic** d'actuació (Taula 13), Educació i salut pública, Ocupació, impuls econòmic i ECSS, i Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica tenen un grau d'execució del 100%. Seguit d'Habitatge, amb un 79,79% executat, Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària, amb un 75,46%, i per últim, Espai públic i accessibilitat, amb un 64,33%.

Pel què fa a la **despesa corrent**, a desembre de 2024 ja s'havia executat el total de la dotació pressupostària, per **valor de 42.815.611,69 €**, a més de 8.497.581,35 € de despeses de gestió, sumant un **total de 51.313.193,04 €** (Taula 10). Així, al final de l'exercici 2024 **el Pla de Barris havia disposat ja de la totalitat de recursos disponibles com a despesa corrent per al període 2021-2024**. El volum de despesa corrent realitzada va assolir el seu màxim anual l'any 2023, amb 14,87M d'euros, mentre el 2024 s'executà 12.851.120,11 € de despesa corrent, que suposen el 25,04% del total. L'evolució de la despesa corrent en el període 2021-2024 es representa en la Figura 7. Atenent al nivell d'evolució de la **despesa per àmbits temàtics**, tots s'han executat en la seva totalitat.

Figura 4. Execució de la despesa corrent del Pla de barris (2021-2024)

Font: Foment de Ciutat. Dades actualitzades a gener de 2025.

Taula 11. Inversions executades per pla (2021-2024).

Pla		2021	2022	2023	2024	2025	Total	Execució des de 2021 fins 12/2024
Desplegament intensiu	PdB Besòs Maresme	310.343,75 €	976.356,45 €	1.901.780,79 €	2.515.983,09 €	665.763,89 €	6.370.227,97 €	89,55%
	PdB Carmel i Can Baró	1.769.375,02 €	2.392.043,40 €	2.209.436,57 €	1.645.038,46 €	3.329.817,26 €	11.345.710,71 €	70,65%
	PdB La Prosperitat	173.813,20 €	992.051,21 €	3.177.611,39 €	225.721,82 €	2.551.697,70 €	7.120.895,31 €	64,17%
	PdB Poble Sec	229.081,07 €	1.575.217,25 €	2.957.130,80 €	3.151.105,23 €	684.357,86 €	8.596.892,21 €	92,04%
	PdB Raval	486.419,12 €	1.028.460,55 €	1.414.882,11 €	5.547.007,24 €	3.574.382,16 €	12.051.151,18 €	70,34%
	PdB Roquetes- Verdun	173.813,20 €	2.031.574,70 €	2.260.256,37 €	360.184,86 €	3.189.480,70 €	8.015.309,82 €	60,21%
	PdB Trinitat Nova	173.813,20 €	402.049,27 €	357.142,86 €	241.152,89 €	1.548.609,22 €	10.941.307,47 €	43,12%
	PdB Trinitat Vella	386.380,94 €	1.222.427,97 €	1.905.937,94 €	4.796.707,24 €	2.629.853,38 €	10.941.307,47 €	75,96%
	PdB Turó de la Peira - Can Peguera	545.251,85 €	3.794.238,77 €	2.430.648,28 €	699.445,78 €	1.964.229,61 €	9.433.904,27 €	79,18%
	PdB Zona Nord	1.363.856,92 €	2.344.127,51 €	2.165.920,82 €	1.474.660,43 €	703.581,21 €	8.052.146,87 €	91,26%
	Total	5.612.148,27 €	16.758.637,07 €	20.780.747,90 €	20.657.007,03 €	20.841.772,95 €	84.650.313,21 €	75,38%
Manteniment	PdB Gòtic Sud	-	-	-	-	-	-	0,00%
	PdB Bon Pastor-Baró Viver	167.765,31 €	2.378.044,89 €	991.896,14 €	2.553,10 €	331.295,70 €	3.871.555,14 €	91,44%
	PdB La Marina	233.804,18 €	368.350,83 €	357.142,86 €	-	256.295,70 €	1.215.593,57 €	78,92%
	PdB La Verneda	162.212,65 €	368.350,83 €	1.237.142,86 €	251.954,11 €	256.295,70 €	2.275.956,15 €	88,74%
	PdB St Genís - La Teixonera	162.212,65 €	368.350,83 €	357.142,86 €	-	256.295,70 €	1.144.002,04 €	77,60%
	Total	725.994,80 €	3.483.097,38 €	2.943.324,71 €	254.507,21 €	1.100.182,78 €	8.507.106,89 €	87,07%
Total general	6.338.143,07 €	20.241.734,45 €	23.724.072,61 €	20.911.514,24 €	21.941.955,73 €	93.157.420,10 €	76,45%	
Total %	6,80 %	21,73 %	25,47 %	22,45 %	23,55 %			

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a gener 2025.

Taula 12. Execució de la despesa corrent per pla (2021-2024).

Pla		2021	2022	2023	2024	Total
Desplegament intensiu	PdB Besòs Maresme	1.174.523,35 €	1.486.498,02 €	1.389.611,43 €	1.627.824,27 €	5.678.457,07 €
	PdB Carmel i Can Baró	449.649,08 €	852.526,38 €	1.019.067,31 €	889.363,55 €	3.210.606,32 €
	PdB La Prosperitat	460.646,05 €	778.429,70 €	855.703,12 €	737.239,94 €	2.832.018,81 €
	PdB Poble Sec	335.240,48 €	671.746,60 €	1.006.243,76 €	776.074,12 €	2.789.304,97 €
	PdB Raval	953.294,62 €	1.311.847,14 €	1.456.061,68 €	1.337.765,12 €	5.058.968,56 €
	PdB Roquetes- Verdun	735.568,18 €	990.913,19 €	1.091.357,67 €	886.288,42 €	3.704.127,46 €
	PdB Trinitat Nova	510.423,73 €	724.100,69 €	849.979,47 €	854.370,18 €	2.938.874,08 €
	PdB Trinitat Vella	758.371,74 €	950.259,80 €	1.218.054,87 €	794.947,21 €	3.721.633,62 €
	PdB Turó de la Peira - Can Peguera	549.126,81 €	862.964,30 €	989.021,53 €	873.299,25 €	3.274.411,89 €
	PdB Zona Nord	1.117.709,47 €	1.362.368,64 €	1.525.611,54 €	1.217.819,03 €	5.223.508,67 €
	Total	7.044.553,50 €	9.991.654,45 €	11.400.712,40 €	9.994.991,09 €	38.431.911,45 €
Manteniment	PdB Gòtic Sud	364.588,08 €	379.292,45 €	343.701,43 €	313.718,25 €	1.401.300,20 €
	PdB Bon Pastor-Baró Viver	775.138,23 €	1.012.937,93 €	908.473,09 €	759.619,16 €	3.456.168,41 €
	PdB La Marina	819.867,04 €	891.855,33 €	996.505,00 €	797.722,63 €	3.505.950,01 €
	PdB La Verneda	662.785,88 €	812.658,61 €	797.564,23 €	654.183,89 €	2.927.192,61 €
	PdB St Genís - La Teixonera	370.155,08 €	464.678,02 €	424.952,18 €	330.885,09 €	1.590.670,36 €
	Total	2.992.534,30 €	3.561.422,34 €	3.471.195,94 €	2.856.129,02 €	12.881.281,59 €
Total general	10.037.087,80 €	13.553.076,79 €	14.871.908,34 €	12.851.120,11 €	51.313.193,04 €	
Total %	19,56 %	26,41 %	28,98 %	25,04 %		

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a gener 2025.

Taula 13. Inversions executades per àmbits (2021-2024).

Àmbits d'actuació	Executat 2021	Executat 2022	Executat 2023	Executat 2024	Executat 2025	Total executat	Execució des de 2021 fins 12/2024
1. EDUCACIÓ I SALUT PÚBLICA	566.618,98 €	5.033.821,27 €	8.904.775,68 €	4.693.546,10 €	-	19.198.762,03 €	100,00%
2. DRETS SOCIALS, EQUITAT DE GÈNERE I ACCIÓ COMUNITÀRIA	208.091,18 €	3.147.828,33 €	1.804.097,06 €	968.889,41 €	1.992.653,19 €	8.121.559,17 €	75,46%
3. OCUPACIÓ, IMPULS ECONÒMIC I ECONOMIA SOCIAL	288.130,04 €	156.911,63 €	100.000,00 €	345.858,54 €	-	890.900,21€	100,00%
4. ESPAI PÚBLIC I ACCESSIBILITAT	2.202.314,77 €	6.876.937,21 €	6.990.199,86 €	13.163.057,67 €	16.211.162,80 €	45.443.672,31 €	64,33%
5. SOSTENIBILITAT AMBIENTAL I EMERGÈNCIA CLIMÀTICA	- €	26.236,01 €	925.000,01 €	50.450,93 €	-	1.001.686,95 €	100,00%
6. HABITATGE	3.072.988,10 €	5.000.000,00 €	5.000.000,00 €	1.689.711,59 €	3.738.139,74 €	18.500.839,43 €	79,79%
DESPESES DE GESTIÓ	-	-	-	-	-	-	-
Total	6.338.143,07 €	20.241.734,45 €	23.724.072,61 €	20.911.514,24 €	21.941.955,73 €	93.157420,10 €	76,45%

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a gener 2025.

Taula 14. Execució de la despesa corrent per àmbits (2021-2024).

Àmbits d'actuació	Executat 2021	Executat 2022	Executat 2023	Executat 2024	Total executat
1. EDUCACIÓ I SALUT PÚBLICA	3.505.493,44	5.990.006,81	6.137.132,80 €	5.609.345,80 €	21.241.978,85 €
2. DRETS SOCIALS, EQUITAT DE GÈNERE I ACCIÓ COMUNITÀRIA	1.712.968,61	2.144.548,47	2.980.164,33 €	2.351.570,81 €	9.189.252,21 €
3. OCUPACIÓ, IMPULS ECONÒMIC I ECONOMIA SOCIAL	1.618.531,69	1.947.781,16	2.758.551,35 €	2.009.722,02 €	8.334.586,22 €
4 ESPAI PÚBLIC I ACCESSIBILITAT	372.256,00	471.424,72	250.255,03 €	106.943,75 €	1.200.879,49 €
5. SOSTENIBILITAT AMBIENTAL I EMERGÈNCIA CLIMÀTICA	-	39.788,26	18.075,39 €	-	57.863 €
6. HABITATGE	702.838,06	834.527,37	605.148,14 €	648.537,69 €	2.791.051,26 €
DESPESES DE GESTIÓ	2.125.000,00	2.125.000,00	2.122.581,30 €	2.125.000,05 €	8.497.581,35 €
Total	10.037.087,80	13.553.076,79	14.871.908,34 €	12.851.120,11 €	51.313.193,04 €

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a gener 2025.

2.4 Transversalitat de les actuacions

Les actuacions a realitzar en cada uns dels plans foren definides a proposta de l’Ajuntament i a través dels grups impulsors de cada barri. El **conjunt de les actuacions previstes** per a cada Pla han conformat els **10 projectes de Pla de Barris en els quals s’actua de forma integral i intensiva**. Tots els projectes, amb els detall de les respectives actuacions, són accessibles a través de la xarxa. Cal tenir en compte que, al costat d’aquestes actuacions, continuen desenvolupant-se les que afecten els barris amb **programes de manteniment**.

El **nombre d’actuacions previstes** a l’inici del segon quadrienni era de 454, a raó d’unes 45 actuacions per projecte, mentre que a finals de 2024 eren 576 actuacions, és a dir unes 58 per Pla de mitjana. En la Taula 15 es recullen aquestes actuacions identificades segons cada un dels àmbits del Pla.

Taula 15. Actuacions per cada àmbit del Pla d’intervenció integral i intensiva (2021-2024)

Pla de barri	Accions 2021-2024
La Prosperitat	47
La Trinitat Nova	53
La Trinitat Vella	58
Les Roquetes i el Verdun	77
Zona Nord	54
Besòs i el Maresme	54
El Carmel i Can Baró	65
Poble-sec	67
Raval	50
Turó de la Peira i Can Peguera	51
Total	576

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

Així mateix, en la Taula 16 pot veure’s el **detall de les actuacions** dutes a terme en cada un dels Plans de Barri, aplegades segons el seu àmbit temàtic. Tal com s’ha indicat, la relació completa de les 576 actuacions desplegades figura en l’apèndix que s’inclou al final del present informe.

La **distribució de les actuacions per àmbits temàtics** ha estat diversa pel que fa al conjunt del Pla, com en cada un dels projectes que l’integren. Així, el nombre d’actuacions en l’àmbit de l’Educació i Salut pública (191) supera la resta d’àmbits. Així mateix, Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària (146) i Ocupació, impuls econòmic i economia social (143) són els altres dos àmbits d’actuació que més actuacions acumulen. En un altre nivell se situa l’àmbit de l’Espai públic i l’accessibilitat (55), l’Habitatge (14) i la Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica (27).

El **contingut temàtic dels projectes en els diversos barris** varia també. Tal i com es pot observar a la Taula 16, el Pla que acumula més actuacions en l’àmbit d’Educació i Salut pública és les Roquetes i el Verdun, amb 36 accions, mentre que el Turó de la Peira i Can Peguera i el Raval són els plans que menys accions inclou d’aquest àmbit (12 cadascun). En l’àmbit dels Drets socials, equitat de gènere

i acció comunitària els barris que apleguen més accions són la Trinitat Vella i el Carmel i Can Baró (21), mentre que la Prosperitat (9) i el Raval (7) són els que en concentren menys. Respecte l'àmbit d'Espai públic i accessibilitat, els barris que més accions concentren són les Roquetes i el Verdun (9) i el Raval, la Zona Nord i el Turó de la Peira i Can Peguera n'apleguen 7 respectivament. En canvi, la Trinitat Nova només té prevista una acció en aquest àmbit. Pel que fa a l'Habitatge, la majoria de plans s'hi preveu desplegar dues o una acció. En relació a l'àmbit d'Ocupació, impuls econòmic i economia social, el Raval (20) i el Poble Sec (19) són els barris que apleguen més actuacions, mentre que la Prosperitat i la Trinitat Vella són els que menys (10). Finalment, en l'àmbit de Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica, la Trinitat Vella és el barri que més accions s'hi preveuen realitzar (5), si bé hi ha tres plans que tan sols n'han inclòs una (la Trinitat Nova, la Prosperitat i el Turó de la Peira i Can Peguera).

Taula 16. Actuacions per pla i per àmbit d'actuació (Àmbits del Plans d'Intervenció Integral i Intensiva, 2021-2024).

Pla de barri	Drets Socials, Equitat de gènere i acció comunitària	Educació i salut pública	Espai públic i accessibilitat	Habitatge	Ocupació, impuls econòmic i economia social	Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica	Total
La Prosperitat	9	22	4	1	10	1	47
La Trinitat Nova	13	22	1	1	15	1	53
La Trinitat Vella	21	18	3	1	10	5	58
Les Roquetes i el Verdun	13	36	9	1	14	4	77
Zona Nord	12	17	7	2	14	2	54
Besòs i el Maresme	13	17	6	1	14	3	54
El Carmel i Can Baró	21	18	5	2	15	4	65
Poble-sec	19	17	6	2	19	4	67
Raval	7	12	7	2	20	2	50
Turó de la Peira i Can Peguera	18	12	7	1	12	1	51
Total	146	191	55	14	143	27	576

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

De les actuacions previstes fins el mes de desembre de 2024, el 99,7% de les **accions es troben iniciades**, la gran majoria ho va fer al llarg dels primers dos trimestres de 2021, quan es van iniciar el 89,1% de les actuacions, mentre que un 6,8% ho va fer al llarg de l'any 2022, i un 3,8% al 2023 (Taula 17).

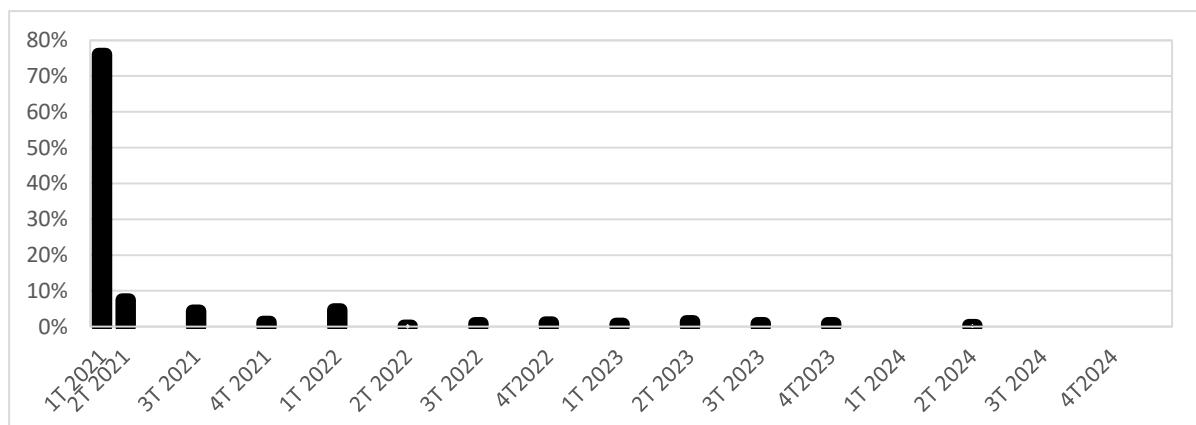
Pel què fa al seu **estat d'execució**, a finals de l'any 2024, el 60,1% de les 576 actuacions incloses consten com que es troben en execució i un 29,7% ja s'han finalitzat. L'any 2021 s'iniciaren 513 accions, l'any 2022, 39, l'any 2023, 22 accions, i el 2024, 2. En definició s'hi troben 32 accions (5,6%), mentre que 2 es troben pendents d'inici (0,4%) i 21 han estat ja descartades (3,7%), 5 de les quals al barri del Poble-sec (Taula 18).

Taula 17. Pla de Barris de Barcelona. Àmbits dels Plans d'Intervenció Integral i Intensiva. Actuacions segons data d'inici (2021-2024).

Trimestres	Execució accions PdB	Accions mes	Accions	Trimestre	Accions	Any
1T 2021	març de 2021	438	438	76,0%		
2T 2021	abril de 2021	6				
	maig de 2021	13				
	juny de 2021	24	43	7,5%		
3T 2021	juliol de 2021	7				
	agost de 2021	2				
	setembre de 2021	16	25	4,3%		
4T 2021	octubre de 2021	2				
	novembre de 2021	3				
	desembre de 2021	2	7	1,2%	513	89,1%
1T 2022	gener de 2022	20				
	febrer de 2022	4				
	març de 2022	3	27	4,7%		
2T 2022	abril de 2022	1				
	maig de 2022					
3T 2022	juny de 2022		1	0,2%		
	juliol de 2022					
	agost de 2022					
4T 2022	setembre de 2022	5	5	0,9%		
	octubre de 2022	5				
	novembre de 2022					
1T 2023	desembre de 2022	1	6	1,0%	39	6,8%
	gener de 2023	1				
	febrer de 2023	1				
2T 2023	març de 2023	2	4	0,7%		
	abril de 2023	6				
	maig de 2023	2				
3T 2023	juny de 2023		8	1,4%		
	juliol de 2023	3				
	agost de 2023					
4T 2023	setembre de 2023	2	5	0,9%		
	octubre de 2023	5				
	novembre de 2023					
1T 2024	desembre de 2023		5	0,9%	22	3,8%
	gener de 2024					
	febrer de 2024					
2T 2024	març de 2024		0	0,0%		
	abril de 2024	2				
	maig de 2024					
3T 2024	juny de 2024		2	0,3%		
	juliol de 2024					
	agost de 2024					
4T 2024	setembre de 2024		0	0,0%		
	octubre de 2024					
	novembre de 2024					
	desembre de 2024		0	0,0%	2	0,3%
Total				576		

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

Figura 5. Accions iniciades segons trimestres (2021-2024).

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

Taula 18. Estat de les accions per pla de barri. Àmbits dels Plans d'Intervenció Integral i Intensiva. (2024).

Pla de barri	Altres		En				Pendent		Total					
	Descartada	En definició	execució	Finalitzada	d'inici									
La Prosperitat	0,00%	2	0,4%	2	0,4%	35	6,2%	8	1,4%	0,0%	47	8,3%		
La Trinitat Nova	0,00%	3	0,5%	2	0,4%	23	4,0%	25	4,4%	0,0%	53	9,3%		
La Trinitat Vella	1	0,17%	1	0,2%	1	0,2%	48	8,5%	7	1,2%	0,0%	57	10,0%	
Les Roquetes i el Verdun		0,00%	4	0,7%	9	1,6%	36	6,3%	28	4,9%	0,0%	77	13,6%	
Zona Nord		0,00%	1	0,2%		0,0%	37	6,5%	14	2,5%	2	0,4%	54	9,5%
Besòs i el Maresme		0,00%	1	0,2%	1	0,2%	29	5,1%	22	3,9%	0,0%	53	9,3%	
El Carmel i Can Baró		0,00%	1	0,2%	4	0,7%	44	7,7%	13	2,3%	0,0%	62	10,9%	
Poble-sec		0,00%	5	0,9%	8	1,4%	38	6,7%	16	2,8%	0,0%	67	11,8%	
Raval	1	0,17%	1	0,2%	3	0,5%	33	5,8%	12	2,1%	0,0%	49	8,6%	
Turó de la Peira i Can Peguera	2	0,35%	1	0,2%	2	0,4%	32	5,6%	13	2,3%	1	0,2%	49	8,6%
Total	4	0,69%	20	3,5%	32	5,6%	355	62,5%	158	27,8%	3	0,5%	568	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

2.5 Col·laboració intra i interadministrativa

Un dels trets característics del Pla de barris des del seu inici ha estat la voluntat d'establir formes de col·laboració, ja fos entre les diferents àrees i districtes de l'Ajuntament de Barcelona, amb municipis veïns, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya o altres institucions estatals i europees. Les potencialitat i les limitacions del Pla de Barris han estat marcades per les possibilitats d'establir mecanismes de **col·laboració intra i interadministrativa**. En efecte, de la cooperació a l'interior mateix de l'Ajuntament en depèn, en molt bona mesura, la possibilitat d'assolir una alta transversalitat en les actuacions, així com una coordinació adequada entre els serveis sectorials i els districtes. De la cooperació interadministrativa, depèn, al seu torn, la dotació de recursos i l'equitat territorial i social dels programes de rehabilitació urbana.

A l'hora d'analitzar l'evolució de la **col·laboració intra-administrativa** en aquesta segona edició del Pla de Barris, el Consell ha topat amb un impediment destacat. Aquest es deriva de la manca de les dades que, en l'edició 2016-2020 havien registrat les instàncies de l'administració municipal que han pres part en el desenvolupament del Pla. Es tractava d'unes dades, recollides a través del sistema Project Monitor, que classificaven la implicació en tres nivells (estàndard, mitjana i alta) i que havien permès de constatar, per exemple, que en la primera edició del Pla el grau de col·laboració dels districtes i les àrees de l'Ajuntament. Les dades també permetien constatar la implicació de les gerències sectorial, les gerències territorials, els Instituts Municipals, les entitats públiques empresarials i les societats mercantils municipals, tal com es pot veure en els anterior informes del Consell Assessor.

Tampoc es disposa de dades, en la present edició, sobre la **cooperació inter-administrativa** en el desplegament del Pla. En el període 2016-2020, tot i ser força limitada, aquesta col·laboració es va exercir sobretot a través dels consorcis amb la Generalitat i d'altres ajuntaments.

D'altra banda, cal tenir en compte que, d'ençà de l'inici de la segona edició del Pla de Barris, s'han produït diversos esdeveniments que obren **noves perspectives per al desenvolupament de les polítiques de rehabilitació en l'àmbit metropolità i català**. Es tracta de les qüestions següents:

- a) L'endegament per part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona d'un **Pla de Barris Metropolità** que permetrà emprendre accions en 20 barris de 14 municipis metropolitans, amb una dotació total de 9,8 M€ per al període 2022-2024.
- b) L'inici per part de la Diputació de Barcelona del programa **Barris i comunitats: Motors de Transformació Social**, que, al llarg del present mandat suposa la intervenció en 13 municipis, amb una inversió total de 2,2 M€.
- c) L'aprovació per part del Parlament de Catalunya de la **Llei 11/2022 de millora urbana, ambiental i social dels barris i viles**.
- d) L'impuls per part del govern del Departament de Drets Socials de la Generalitat del programa **Barris amb Futur**, que, entre 2023 i 2024, ha implicat un total de 20 municipis, amb una despesa total de 1,4 M€.

- e) L'anunci del Govern de la Generalitat de la voluntat d'efectuar **la primera convocatòria de projectes aollits a la nova Llei de Barris dins de l'any 2025**, i la realització dels primers passos administratius per a la seva realització.

A aquestes novetats cal adjuntar la disponibilitat dels **fons europeu Next Generation**, vehiculats a través del govern de l'Estat. L'aplicació d'aquests, tot i que el seu desplegament ha estat centrat de manera sectorial, en l'eficiència energètica i la rehabilitació física dels edificis, el programa ha tingut una certa repercussió en la rehabilitació de diversos barris de la ciutat.

2.6 Apoderament veïnal i enfortiment de la xarxa associativa

Des del seu inici, els impulsors del Pla han volgut conferir especial rellevància a l'apoderament veïnal i a l'enfortiment de la xarxa associativa dels barris on es desenvolupa. Aquest ha estat un **objectiu principal del disseny del programa**, de manera que la implicació dels veïns i veïnes s'han volgut dur a terme no només en les fases de diagnòsi i definició dels objectius i de les accions de cada pla, sinó també en el seguiment i la gestió.

Tal i com es va recollir en els informes precedents del Consell Assessor, els instruments d'implicació de la ciutadania en les fases inicials del plantejament del Pla de Barris han estat principalment dos. D'una banda, a l'hora de definir els deu plans s'han establert **processos participatius** de caràcter general, oberts al veïnat dels barris, i en els quals s'han determinat les diagnòsis de forma compartida i els objectius de cada pla (Taula 19). Posteriorment, en cadascun dels plans s'han constituït les **Comissions de seguiment** (anteriorment anomenats **grups impulsors**), formats per representants de l'Ajuntament i d'entitats dels barris. La Taula 20 recull les seves composicions. Des de l'inici del Pla de Barris al 2021 s'han portat a terme 15 processos de participació i 22 accions participades on han assistit 6.363 persones i 642 entitats.

Taula 19. Processos participatius de definició dels plans d'actuació integral i intensiva (2021-2023).

Processos de participació segons el Reglament de Participació (PP)	Núm.	Persones	Entitats
Diagnòsi i definició de tots els Plans de Barri 2021-2024	10	3.862	245
Projectes de millora de l'espai públic i equipaments	5	843	115

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

Taula 20. Comissions de seguiment del Pla de barris d'actuació integral i intensiva (2021-2023).

Pla de Barris	Membres	Entitats	2020 ⁷		2021		2022		2023	
			Nº reunions	Núm. pers.	Núm. reunions	Núm. pers.	Núm. reunions	Núm. pers.	Núm. reunions	Núm. pers.
El Besòs i el Maresme	16	16	1	29	2	35	1	12	1	15
Roquetes i Verdun	10	10	-	-	4	42	3	21	4	67
Trinitat Nova	10	10	1	10	4	10	2	12	1	13
Trinitat Vella	23	23	1	13	2	33	2	34		
Turó de la Peira i Can Peguera	32	32	1	-	3	53	3	43	2	37
Zona nord	9	12	-	-	3	58	3	41	1	37
La Prosperitat	32	16	-	-	1	22	2	35	1	7
Carmel i Can Baró	18	18	-	-	4	-	2	27	1	16
Raval	11	11	-	-	1	10	-	-	1	16
Poble-sec	25	25	-	-	2	9	3	52		
Total	186	173	6	52	25	286	25	338	12	208

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

⁷ En alguns barris en que es va considerar oportú, es van realitzar les primeres Comissions de Seguiment a finals d'any del 2020, la major part són barris en que ja hi havia un Pla de Barris en l'edició anterior (2016-2020). En algunes reunions celebrades els anys 2021 i 2022 no es recolliren les dades d'assistència.

A banda, també s'han realitzat **processos participatius associats a accions concretes**, la majoria relacionades en l'àmbit d'Espai públic i accessibilitat (Taula 21). Entre 2020 i 2023 es van desenvolupar 42 processos o accions participatives.

Taula 21. Processos participatius dels plans de barri d'actuació integral i intensiva (2021-2023).

Plans de Barri	Procés/Accions participació	Entitats	Persones		
Realitzats al 2020: 10					
El Besòs i el Maresme	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	29	150		
Roquetes i Verdun	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	18	514		
Trinitat Nova	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	11	338		
Trinitat Vella	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	28	156		
Turó de la Peira i Can Peguera	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	17	376		
Zona Nord	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	7	456		
La Prosperitat	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	28	387		
Carmel i Can Baró	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	11	618		
Raval	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	45	474		
Poble-sec	Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	51	393		
Realitzats 2021-2022: 23		Entitats	Persones	H	D
El Besòs i el Maresme	Remodelació de la Plaça Maresme (AP)	4	107	48	59
Carmel i Can Baró	Casal de Barri Pirineus (AP)	2	24	15	9
	Pacificació dels entorns de l'Escola Artur Martorell i de la Plaça Can Baró. (PP)	19	150*	39	41
	Reurbanització Albert Llanes i Miquel dels Sants Oliver (AP)	8	24	10	14
	Reurbanització Pl. Jaume Planas (AP)	1	110*	27	68
	Pistes Esportives Tenerife (AP)		22*		
	Escales Mecàniques Font de la Mulassa (AP)	1	35*	-	-
Poble-sec	Ampliació de l'Hort de la Font Trobada (AP)	25	64	31	33
	Millora de les Hortes de Sant Bertran (AP)	14	41	21	20
	Reurbanització i pacificació del C/Piquer (AP)	2	32	16	16
Prosperitat	Millora de la zona nord C/Molí (PP)	9	188	80	108
	Adequació de l'espai Ideal Flor (AP)	11	87	22	65
Raval Nord i Raval Sud	Veïnificació jardins del Dr. Fleming i Plaça de la Gardunya (PP)	26	126	57	69
	Remodelació de la Plaça dels Àngels (AP)	13	28	15	13
Roquetes i Verdun	Remodelació Plaça Verdun (AP)	1	111	39	72
	Marxa exploratòria en perspectiva gènere (PP)	11	52		52
Trinitat Vella	Arranjament del carrer Palafrugell i entorns (AP)	8	286	101	185
	Arranjament de la Casa de l'Aigua i entorns (AP)	8	15	8	7
	Adequació dels locals del passadís i Espai Barcino (AP)	47	52	23	29
Turó de la Peira i Can Peguera	Millora del Parc del Turó de la Peira (PP)	55	354	164	190
	Millora de l'àrea de joc infantil c/Rosario Pi (AP)	2	27	20	7
	Balcó d'equipaments (AP)	28	74*	35	30

Zona nord	Espai jove (AP)	4	17	6	11
	Transformació urbana de la Plaça Verda (AP)		114	51	63
Realitzats 2023: 9		Entitats	Persones	H	D
Besòs i el Maresme	Remodelació de la Plaça del Maresme	2	49*	7	4
	Nous usos esportius al Besòs i el Maresme	14	62*	6	21
Carmel i Can Baró	Casal de barri Pirineus	0	14	8	6
	Pistes Esportives Tenerife	3	21	9	12
Trinitat Vella	Adequació dels locals del passadís i Espai Barcino (AP)	60	100*	33	51
Turó de la Peira i Can Peguera	Millora de l'àrea de joc infantil c/Rosario Pi	3	15	10	5
	Balcó d'equipaments	3	35*		
	Millora del Parc del Turó de la Peira	3	14	7	7
Zona Nord	Agrovallbona	10	14	8	6
Total		642	6.363	916	1.273

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

Segons informa l'Ajuntament, en els processos i accions participatives s'ha **vetllat per garantir la pluralitat i la diversitat i representativitat de la ciutadania**. En aquest sentit, s'ha treballat per incorporar la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la mirada de la població infantil i jove.

En relació a la **perspectiva de gènere**, s'han començat a recollir la informació dels participants de forma separada, s'ha facilitat la participació de les dones organitzant servei de cura dels infants i modificant els horaris de convocatòria, s'ha incorporat el gènere com a tema de debat en els processos referents a l'espai públic (seguretat, ús quotidià de l'espai públic, percepció del confort, etc.) i s'han realitzat **marxes exploratòries amb dones i amb perspectiva de gènere**.

Taula 22. Marxes exploratòries (2021-2023).

PdB	Acció	Núm. dones
Transformació del Parc del parc del Turó de la Peira	1 Passejada amb dones	17
Veïnificació dels jardins del Dr. Fleming i Plaça de la Gardunya (Raval)	1 Passejada amb dones	8
Marxa exploratòria en perspectiva de gènere (Verdun)	3 sessions: sessió diagnòsi, passejada al barri i sessió de prioritització	26
Nous usos esportius del Besòs i el Maresme	1 Passejada amb dones	7

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

Per tal d'incorporar la **perspectiva intercultural** s'ha procurat incorporar diversos col·lectius en els processos de participació, tals com persones immigrades estrangeres, persones amb nacionalitat espanyola i origen cultural divers, persones del poble gitano, persones amb diverses conviccions religioses i persones d'altres identitats culturals. En 52 accions (9,15%) estan orientades específicament a persones de Comunitats amb diversitat d'origen cultural i 130 persones han arribat a participar en accions amb participació amb perspectiva intercultural (Taula 23).

Taula 23. Participació amb perspectiva intercultural (2021-2023)

Pla de barri	Acció	Num. persones
Prosperitat	Adequació espai Ideal Flor	20
	Millora de la zona nord i el Carrer Molí	4
Raval	Veïnificació jardins Dr. Fleming i plaça de la Gardunya	47
Carmel i Can Baró	Reurbanització Jaume Planas	20
Poble-sec	Ampliació dels Horts de la Font Trobada	3
Besós i el Maresme	Remodelació Plaça Maresme	20
Roquetes i Verdun	Remodelació Plaça Verdun	16
Total		130

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

En el nou quadrienni el Pla de barris ha treballat per **incorporar la mirada dels infants i dels joves** fomentant la seva participació en accions on es preveien espais de joc, equipaments juvenils o accions referents a la relació intergeneracional. Un total de 109 accions estan orientades a la franja poblacional de la infància (19,19%), mentre que 76 més s'adrecen a adolescents i joves (13,38%). S'han organitzant fins a vuit iniciatives de participació d'infants i joves entre 2021 i 2023, amb la participació de fins a 401 persones (Taula 24).

Taula 24. Participació d'infants i joves (2021-2023)

Pla de Barris	Acció	Número infants i joves
Prosperitat: Millora de la zona nord	Sessió amb infants de l'Escola Prosperitat i Institut.	140
	Sessió de retorn amb infants de l'Escola de la Prosperitat	50
Turó de la Peira i Can Peguera: Millora del Parc del Turó de la Peira	Sessió amb infants de l'Escola i Institut	77
Turó de la Peira i Can Peguera. Millora de l'espai de joc del c/Rosario Pi	Sessió amb infants	10
Raval: Veïnificació jardins Dr. Fleming i Plaça de la Gardunya	Taller amb infants i joves de l'Escola de la Massana i del barri	45
Besós i el Maresme: Remodelació de la Plaça Maresme	Sessió amb infants de l'Escola Joaquim Ruyra.	24
Zona Nord: Espai jove	Sessió amb joves	17
Total		401

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

Així mateix, també s'ha iniciat accions d'avaluació dels processos i accions participades a través de la definició de qüestionaris d'avaluació. Els aspectes que s'avaluen en els qüestionaris són els següents:

- Accessibilitat de les sessions
- Pluralitat i representativitat dels participants
- Qualitat del debat
- Resultats del procés de participació.

Durant els processos i accions participatives, s'han arribat a recollir fins a 130 qüestionaris de valoració, tal i com mostra la Taula 25.

Taula 25. Qüestionaris de valoració (2021-2023)

Pdb / Procés	Sessió	Núm. qüestionaris
Roquetes i Verdun: Remodelació de la Plaça Verdun	Sessió de propostes	12
Carmel i Can Baró: Pacificació dels entorns de l'escola Artur Martorell i Plaça Can Baró	Sessió de mapatge col·lectiu	26
Prosperitat: Remodelació de la zona nord de la Prosperitat	Sessió oberta	25
	Sessió de retorn	11
Trinitat Vella: Arranjament del C/ Palafrugell	Sessió de contrast i validació avantprojecte	8
Trinitat Vella: Adequació locals del Passadís i Espai Barcino	Sessió oberta	16
Poble-sec: Millora de les Hortes de Sant Bertran	Sessió de contrast i validació de l'avantprojecte	10
Pobles-sec: Ampliació dels Horts de la Font Trobada	Sessió de retorn	7
Turó de la Peira i Can Peguera: Remodelació del Parc del Turó de la Peira	Sessió de retorn	15
Total		130

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

En quart lloc, l'any 2018 s'inicià el projecte **Nous Lideratges**, un programa de formació vivencial i empoderadora adreçat a una quinzena de joves entre 20 i 35 anys vinculats en els barris on es desplega el pla, que està orientat a promoure el desenvolupament comunitari i l'apoderament dels participants, a fi i efecte que els joves puguin contribuir a la construcció de teixit social i a promoure propostes col·lectives en els respectius barris. En el marc del Pla de barris 2021-2024 s'ha realitzat una nova edició i hi ha participat 14 persones. La Taula 26 recull el nombre de participants per cada edició i segons els plans de barri.

Taula 26. Participants al programa Nous lideratges (2021-2023)

Plans de barri	Participants 1a edició
El Besós i el Maresme	1
Roquetes i Verdum	2
Trinitat Nova	0
Trinitat Vella	1
Turó de la Peira i Can Peguera	2
Zona Nord	1
La Prosperitat	1
Carmel i Can Baró	2
Raval	1
Poble Sec	2
La Verneda i la Pau (PdB en manteniment)	1

Total	14
--------------	-----------

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

A banda d'aquestes iniciatives que tenen per objectiu fomentar la participació ciutadana, també s'ha continuat una línia de treball orientada a l'apoderament veïnal, amb la col·laboració de Torre Jussana, Centre de serveis a les associacions. La finalitat d'aquesta treball és reforçar les entitats, col·lectius i agents dels barris des d'una perspectiva integral i comunitària com a agents clau de canvi social. El treball de **suport a les entitats** dels barris en qüestió, durant els primer anys de la nova edició del Pla de barris, s'ha orientat a conèixer i diagnosticar les necessitats i potencialitats del teixit associatiu dels barris i a definir programes i serveis adaptats a les seves necessitats, ja siguin a través de la facilitació d'eines i recursos pràctics, la facilitació de processos d'acompanyament per la millora organitzativa, assessoraments i tutories personalitzades o accions formatives. Tal i com mostra la Taula 27 al llarg de tot el quadrienni s'han realitzat un total de 343 serveis.

Taula 27. Accions d'enfortiment del teixit associatiu realitzades (2021-2024).

Servei/Acció realitzada	Núm. accions	Núm. Entitats
2021: FASE INFORMATIVA I DIAGNÒSTICA		
Accions de presentació del servei i primera diagnosi	16	155
Total 2021	16	155
2022: FASE D'INTERVENCIÓ I SUPORT		
Procés d'acompanyament grupal: sessions de treball amb entitats (4 a 9 mesos).	3	30
Assessoraments específics individualitzats: puntuals i segons demanda	29	33
Xerrades i tallers formatius	3	18
Total 2022	35	81
2023: FASE INTERVENCIÓ I MONITORITZACIÓ		
Primeres reunions de coneixença i diagnosi	12	11
Procés d'acompanyament grupal: sessions de treball amb grup d'entitats (4-9 mesos)	4	31
Procés d'acompanyament individualitzat: sessions de treball amb entitats (4-9 mesos)	38	8
Assessoraments específics individualitzats	60	35
Xerrades i accions formatives (a mida i territorialitzades)	6	41
Total 2023	120	126
2024: FASE INTERVENCIÓ I AVALUACIÓ		
Primeres reunions de coneixença i diagnosi	11	11

Procés d'acompanyament grupal: sessions de treball amb grup d'entitats (4-9 mesos)	8	14
Procés d'acompanyament individualitzat: sessions de treball amb entitats (4-9 mesos)	31	4
Assessoraments específics individualitzats	119	64
Xerrades i accions formatives (a mida i territorialitzades)	3	27
Total 2024	172	120
Total d'accions i usos dels serveis	343	482

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a gener de 2025.

A banda s'ha realitzat fins a 44 accions formatives als barris, tal i com es recull a la Taula 28..

Taula 28. Accions formatives als barris (2021-2024).

PdB	Títol	Núm. entitats
Trinitat Vella	Subvencions generals de l'Ajuntament de Barcelona, ens hi podem presentar? (16 gener 2023)	6
	Incorporem la perspectiva de gènere a l'entitat: eines i estratègies	2
Raval	Quines assegurances necessitem per a les activitats de les associacions? (17 febrer 2023)	2
Zona Nord	Cicle de Gestió associativa per a AFA's amb aFFaC (Maig 23)	4
Poble-sec	L'estratègia comunicativa d'una associació: primeres passes (Octubre 23)	8
La Prosperitat	Finançament públic: quins passos cal seguir per optar a subvencions?	7
Turó de la Peira i Can Peguera	"Organització d'esdeveniments socioculturals en clau comunitària" per La Culturalíssima	10
Poble-sec	Finançament públic: quins passos cal seguir per optar a subvencions?	5
Total		44

Font: Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a gener de 2025.

A més d'aquestes iniciatives orientades a fomentar la participació ciutadana, la implicació de la ciutadania també s'ha produït de forma concreta en moltes actuacions, si bé de diverses maneres. Com s'ha apuntat, un dels objectius del Pla de Barris ha estat implicar la ciutadania no només en les fases de disseny del Pla sinó també de **desplegament de les accions**, amb la finalitat de promoure la coproducció de les actuacions entre el diversos actors. El Consell Assessor, en el primer informe, corresponent als anys 2016-2017 ja posava de relleu el caràcter innovador de la voluntat de **coproduir les polítiques amb el teixit veïnal, associatiu i institucional en els barris** i considerava necessari determinar de forma el més precisa possible la definició del que els impulsors del pla entenien per coproducció. En l'anterior edició del Pla de barris es va establir que les accions es considerarien coproduïdes quan es produïssin dos dels tres supòsits següents:

- La **definició de l'actuació i del seu desplegament** es realitza de forma conjunta amb un altre actor. En aquests casos, la implicació del veïnat va més enllà de la seva participació en

el procés general de diagnosi, establiment dels objectius i definició de les actuacions que, com s’ha dit, ha tingut lloc, en principi, en cada un dels Plans en curs.

- El **desplegament de l'actuació** es produeix de forma conjunta entre l’Ajuntament i un altre actor (les dues parts co-gestionen, col·laboren i es complementen en el desplegament).
- Existeix una **governança compartida entre l’Ajuntament i un altre actor** en el desplegament (independentment de qui executa aquest desplegament).

La Taula 29 recull, amb dades actualitzades a finals de l’any 2024, el nombre d’accions que compleixen cadascun d’aquests supòsits. Així, la definició específica de les accions i la seva estratègia de desplegament s’ha realitzat conjuntament amb un altre actor en el 12,33% dels casos. Per altra banda, el desplegament de les accions s’ha realitzat de forma conjunta entre l’Ajuntament de Barcelona i un altre actor en el 11,81% dels casos. Finalment, pel què fa a la governança, altres actors han participat en la governança del 9,03% de les accions.

Taula 29. Modalitats de la coproducció de les actuacions (2021-2024).

Supòsits de la coproducció	Accions	%
Definició acció i com es desplegarà	71	12,33%
Desplegament co-gestionat	68	11,81%
Governança compartida	52	9,03%

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2024.

2.7 Capitalització i avaluació

El Pla de Barris ha comptat, des dels seus inicis, amb una decidida voluntat d'avaluar els seus instruments, realitzacions i impacte. A aquests efectes, en la primera edició es va dotar dels instruments següents:

- a) A demanda de l'Ajuntament, l'agència **IVÀLUA** va establir un sistema d'indicadors relatius als inputs (recursos), outputs (productes) i outcomes (resultats) del Pla de Barris. A partir d'aquestes dades l'agència va presentar, el mes de juny de 2021, un Informe Final d'Avaluació del Pla de Barris, referit tant als aspectes instrumentals del programa com a una primera avaluació del seu impacte efectiu .
- b) L'empresa Bring On va ser també encarregada de desenvolupar la plataforma **Project Monitor**, una eina que permet recollir de forma sistematitzada tota la informació generada en el marc del Pla de barris: contingut, agents implicats, calendaris i pressupostos. Això va permetre monitoritzar la seva evolució, en termes d'execució pressupostària, però també a nivell de les accions per àmbits.

Per a la segona edició del Pla 2021-2024, l'Ajuntament, a través de Foment de Ciutat, ha demanat a l'**Institut Metròpoli** l'elaboració d'instruments de seguiment i avaluació complementaris. Així, l'Institut Metròpoli ha proposat la confecció de l'estudi **Anàlisi d'abast i d'impactes: dotacions, condicions de vida, apoderament veïnal i comunitari del Pla de Barris de Barcelona**, que consta dels elements següents:

- a) Evolució de l'**Índex de Vulnerabilitat urbana** dels barris acollits al Pla en relació amb la resta de barris de la ciutat i de l'àrea metropolitana de Barcelona,
- b) Anàlisi de les dotacions en **infraestructura social** dels barris del Pla en relació amb la mitjana de la ciutat.
- c) Anàlisi qualitativa i quantitativa de l'**impacte del Pla de Barris**, d'acord amb diversos indicadors socials.

D'altra banda, pel que fa a la divulgació de l'experiència del Pla, l'Ajuntament ha promogut l'elaboració del **llibre Pla de Barris de Barcelona, 2015-2023**, en el que es recullen dades i resultats del desplegament del programa al llarg d'aquests anys. El volum es basa sobretot en l'explicació detallada d'algunes de les actuacions més representatives del Pla, així com en diverses infografies sobre les seves magnituds quantitatives. El volum va ser presentat a la seu de la Cooperativa Impulsem, el dia 20 de gener de 2023.

Finalment, des de Foment de Ciutat durant el desplegament de la segona edició (2021-2024) s'han realitzat diverses accions de comunicació del Pla de barris, en la línia de les realitzades durant el primer quadrienni. Tal i com es recull a la Taula 30, s'han realitzat campanyes i accions

comunicatives, presentacions i esdeveniments expositius, vídeos i càpsules visuals i notes de premsa.

Taula 30. Accions de comunicació (2021-2023).

Accions de comunicació	Accions
Campanyes de comunicació i accions comunicatives	24
Presentacions i esdeveniments expositius	3
Vídeos i altres càpsules audiovisuals	6
Notes de premsa vinculades a projectes del Pla de Barris	29

Font: Elaboració pròpia a partir de Foment de Ciutat, SA. Dades actualitzades a desembre de 2023.

3. Fortaleses i limitacions del Pla de Barris (2016-2024)

El Pla de Barris compta ja amb una **trajectòria de vuit anys d'execució**. La seva aplicació es va iniciar en els primers compassos de la represa posterior a la crisi econòmica 2008-2013, va estar vigent i va tractar d'incidir en la mesura del possible durant el període de la pandèmia Covid-19 i la seva segona edició es clou en un context econòmic i geopolític carregat d'incerteses.

Al llarg d'aquests anys, en el que les desigualtats socials han tendit a agreujar-se en moltes ciutats europees, el Pla de Barris ha mostrat ser **un instrument útil per a la millora de les condicions de vida** i per **fer front als efectes de la segregació residencial** en els barris més vulnerables.

Els impactes socials del Pla es faran evidents en els anys a venir. Tanmateix, la finalització de la segona edició del Pla constitueix un moment oportú per apuntar **alguns elements de balanç i capitalitzar les experiències**. El Consell Assessor ha debatut i assenyalat⁸ aquelles que, al seu entendre, han constituït, fins ara, les principals **fortaleses** del Pla i ha destacat, també, algunes **limitacions** i aspectes susceptibles de millora.

3.1 Fortaleses i aspectes positius a destacar

1. La voluntat de fer front a les desigualtats a través de polítiques territorials

La consolidació i agreujament de les desigualtats socials és avui una tendència general a moltes metròpolis europees. La desigualtat es plasma en la ciutat a través del fenomen de la **segregació residencial**, és a dir, de la tendència dels grups socials a separar-se sobre l'espai en funció de la seva capacitat d'escollir lloc de residència. Així, la segregació esdevé no només el reflex, sinó també un factor que **contribueix a mantenir i reproduir les desigualtats**. El PdB s'han mostrat un **instrument eficaç** per tal de fer front a les causes i els efectes de la segregació, tot millorant les condicions de vida de la població més vulnerable i equiparant, en termes relatius, les dotacions de les diverses àrees de la ciutat. El **tractament territorial** de desigualtats socials crítiques que tenen una forta expressió espacial -com l'educació, salut, drets socials, habitatge, espai públic, ocupació- no exclou, evidentment, la necessitat d'actuacions de caire més estructural o universal, però hi **afegeix els avantatges de la proximitat, la integralitat i la cohesió comunitària**.

2. La dotació de recursos extraordinaris

El PdB de Barcelona, amb una dotació propera a 300 M€ per un període de 8 anys, constitueix **un esforç financer local al que resulta difícil trobar parangó a Europa**. Aquests recursos extraordinaris complementen i reforcen de forma molt significativa l'impacte territorial de polítiques estructurals i

⁸ Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona (2024) *Informe sobre el desplegament per àmbits temàtics de les actuacions del Pla (2016-2023)*, en dos volum (Vol. I, *Document de síntesi*).

que tenen un **caràcter compensatori** sobre les desigualtats socio-territorials a la ciutat. Formen part del que ha acabat esdevenint una estratègia de **discriminació positiva** dels barris més desafavorits en matèria educativa, de salut, d'habitatge, de serveis socials i d'altres. En el context actual, en el que les desigualtats constitueixen un risc creixent per a la cohesió social, **el seu manteniment i ampliació resulta particularment necessari**.

3. L'abast territorial i demogràfic

En les seves dues primeres edicions el PdB ha abastat **23 dels 73 barris de Barcelona i gairebé una quarta part de la seva població**. La selecció d'aquests barris s'ha realitzat atenent a **criteris estadístics objectius**, tot prioritant les àrees de més alta vulnerabilitat, menor renda i majors dèficits urbanístics. Avui dia, el PdB cobreix la pràctica totalitat dels barris més desafavorits de la ciutat. No hi ha cap altra ciutat espanyola que compti amb un programa de característiques i abast territorial similar.

4. La transversalitat de les actuacions

El PdB constitueix un **programa comprensiu**, holístic, que a diferència del que és habitual, no es concentra únicament en la rehabilitació física dels barris, sinó que posa l'accent en l'actuació en camps diversos. Amb això, el PdB ha portat fins a les darreres conseqüències els aprenentatges derivats de la iniciativa URBAN i de la Llei de Barris catalana. Ha promogut **mirades polièdriques dels problemes socials, allunyades de les segmentacions** que imposa tradicionalment la pròpia estructura administrativa, i ha explorat **vincles entre temes** que normalment l'administració segmenta i que han estat tradicionalment apartats de les polítiques urbanes. Alguns exemples destacats d'això són: la incidència en els **determinants socials de la salut i de l'educació** (les anomenades condicions d'educabilitat); l'adopció de la perspectiva de la **infraestructura social** en el disseny i la dinamització de l'espai públic; l'adopció de **perspectives transversals**, que travessen el conjunt de les actuacions del Pla, com la perspectiva de **gènere**.

5. El protagonisme dels veïns

El PdB de Barcelona ha innovat també en la **implicació de la ciutadania**, tot passant de la consulta al veïnat per a la presa de decisions, a formes cada vegada més complexes i integrals de participació que han arribat fins a **la co-producció amb el veïnat de gairebé la meitat de les actuacions del Pla**. La promoció de l'organització i l'acció comunitària ha contribuït no només a **l'enfortiment de capacitats col·lectives** sinó també a millorar les polítiques. D'altra banda, diverses actuacions del Pla de Barris permeten **construir i reforçar vincles socials** (dins dels barris i en alguns casos tendint ponts entre barris). La densitat i la qualitat d'aquests vincles és crítica des del punt de vista de la salut, l'ocupabilitat, la seguretat ciutadana o les cures, i té, així mateix, relació amb **els valors democràtics i la vida comunitària**.

6. La capacitat d'innovació i la flexibilitat en l'execució

A través d'un enfocament descentralitzat, participatiu i col·laboratiu, el PdB ha sabut crear un **clima clarament favorable a la innovació**. Així, el PdB ha esdevingut un **laboratori de polítiques públiques**, que permet l'experimentació constant amb mirades, iniciatives, formes de gestió i de col·laboració. Alguns exemples destacats d'aquest potencial innovador són el Bus a Demanda, l'espai de la Besonense, les Marxes Exploratòries, el programa Extra-Extra, el projecte Concilia o el programa de Finques d'Alta Complexitat. A més el PdB ha sabut **anar-se adaptant a les necessitats dels barris** en un context de transformacions accelerades, tot incorporant (o descartant) actuacions al llarg del seu desenvolupament.

7. La plena incorporació de la perspectiva de gènere

El PdB ha **incorporat la visió de gènere** en el conjunt de les seves actuacions, tot trencant amb el tractament sectorial d'aquest tema. En prop d'una quarta part de les seves actuacions s'ha dut a terme un **treball específic en matèria de gènere**. D'altra banda, les accions específiques destinades a millorar les condicions de vida de les dones han estat presents **en tots els àmbits del Pla**, de les intervencions urbanístiques (disseny d'espai públic amb perspectiva de gènere, marxes exploratòries per detectar punts conflictius i possibilitats de millora), el foment de l'activitat econòmica (itineraris laborals, inserció laboral, promoció de la capacitat emprenedora), els drets socials (salut, mesures davant la feminització de la pobresa, espais refugi contra la violència masclista) i l'educació (tast d'oficis, carnets professionals de conduir).

8. La voluntat d'inclusió

El PdB ha maldat per incorporar la **perspectiva intercultural**, a través dels processos de participació i del treball específic amb persones immigrades estrangeres, del poble gitano, de diverses conviccions religioses i identitats culturals. D'altra banda, algunes de les iniciatives empreses s'han mostrat altament efectives a l'hora d' **arribar a col·lectius vulnerables**, que solen quedar exclosos de polítiques estructurals, reforçant la seva ocupabilitat i seves capacitats per accedir i treure profit d'ajudes socials. Dos exemples destacats d'això són el projecte Concilia i Xarxse.

9. Els canvis en la governança i les pràctiques administratives

El PdB ha innovat també de manera decidida en àmbit de la governança, amb una **combinació interessant de acció administrativa, gestió empresarial i intervenció dels veïns**. Per això ha creat cinc **instàncies de governança**: el Comitè de Pilotatge, les Taules de Seguiment Tècnic de Districte,

els Grups Impulsors, l'Oficina de Barris i el Consell Assessor. D'aquesta manera, ha aconseguit fer front als quatre reptes que la gestió de tot projecte de rehabilitació urbana comporta:

- a) **L'impuls de la transversalitat** de les actuacions en estructures administratives caracteritzades tradicionalment per la seva sectorialitat.
- b) **La coordinació entre els serveis centrals i les administracions territorials** (en aquest cas els districtes).
- c) **La implicació del veïnat** no només en la diagnosi i l'establiment dels objectius de les actuacions, sinó també en la seva gestió.
- d) **L'eficiència i la unitat de propòsit** en les actuacions.

A més, el PdB s'ha dotat d'un **equip altament professional** de gestió i responsables de projecte de barri, que constitueixen una figura innovadora de notable potencial. Pot afirmar-se, doncs, que el disseny i la pràctica del PdB conté una **llavor de transformació administrativa** que supera l'àmbit estricte del Pla.

10. El compromís d'avaluació i transparència, la voluntat de capitalitzar les experiències

Finalment, el PdB ha tingut des del seu inici una assenyalada voluntat d'**avaluar la seva pràctica i els seu impacte**. Per això, s'ha dotat d'un Consell Assessor que ha anat emetent **informes periòdics** amb constatacions i recomanacions sobre el desenvolupament del Pla. Així mateix, ha encomanat a instàncies externes -com Ivàlua i l'Institut Metròpoli- l'**avaluació del seu impacte**. D'altra banda, el PdB ha volgut **capitalitzar coneixement i experiències**, des dels diagnòstics centrats en l'expressió local de diferents problemàtiques socials, fins a les que es deriven de l'aplicació de les polítiques.

3.2 Limitacions i qüestions susceptibles de millora

1. La dificultat de donar resposta des de la ciutat a problemes estructurals

Moltes de les causes de la desigualtat social tenen relació amb **qüestions estructurals que superen amb escreix l'àmbit dels barris i de la mateixa ciutat**, com ara el mercat laboral, el règim de propietat, la discriminació de gènere o la racialització. Com succeeix sovint amb aquest tipus de polítiques basades en un enfocament territorial (*area-based-iniciatives*), esforços com el del PdB **poden incidir només sobre els efectes i una part de les causes de la problemàtica social**. Resultaria injust afirmar que el PdB és una política que tracta només de pal·liar els símptomes de la desigualtat (una *end-of-the-pipe policy*, com se n'ha dit sovint), ja que **incideix sobre qüestions rellevants a l'hora de mantenir-la i reproduir-la**. De tota manera, per **no generar falses expectatives**, s'ha de tenir en compte que la seva acció es desenvolupa sovint a contra-corrent i el seu impacte és necessàriament limitat.

2. La manca de l'abast territorial adequat

Les dinàmiques de segregació residencial s'expressen avui no només a l'interior de la ciutat, sinó sobretot a **escala metropolitana**, tot especialitzant socialment municipis i eixos metropolitans sencers. És aquí on es donen actualment les més grans **desigualtats territorials** i, també, les majors **iniquitats en la distribució dels recursos** amb els que els governs locals compten a l'hora de fer-hi front. Com s'ha indicat, el PdB abasta avui la pràctica totalitat del barris més vulnerables de Barcelona. Tanmateix, això ha contrastat fins ara amb la **manca dels instruments eficaços i els recursos necessaris per emprendre polítiques** similars en d'altres municipis de l'àrea i la regió metropolitana. Aquesta mancança, que no és atribuïble a l'Ajuntament de Barcelona, ha constituït una de les principals limitacions de les polítiques de rehabilitació urbana a Catalunya. Cal esperar que l'anunciat desplegament de la Llei de Barris per part de la Generalitat contribueixi a pal·liar a aquesta situació. .

3. La fragmentació i la dispersió de les iniciatives

En les seves dues edicions, al llarg d'aquests 8 anys, el PdB ha emprès un total de més de 1.200 actuacions desenvolupades en 23 barris. Es tracta, sovint, de micro-iniciatives específiques de cada barri, que en diversos casos han estat poc connectades entre sí. S'ha dibuixat així un **escenari d'actuació extremadament ric i complex**, propici sens dubte per a l'experimentació, però que alhora genera **problemes des del punt de vista de la coordinació, la comprensió i la visibilitat pública** del Pla.

4. La falta de connexió amb alguns dels projectes estratègics de ciutat

Les actuacions del PdB han tingut un **caràcter molt local** i sovint han estat **poc connectades amb polítiques o estratègies de ciutat**. Viceversa, estratègies concebudes per al conjunt de la ciutat **no han tingut en compte l'especificitat dels barris** més vulnerables i les polítiques que hi desenvolupa l'Ajuntament a través del PdB. La manca de coordinació no s'ha produït sempre (l'àmbit d'Educació constitueix una excepció destacada), però s'ha fet especialment palesa en l'àmbit d'Espai Públic (en temes com la pacificació del tràfic) o en l'escassa cooperació amb operadors clau com, per exemple, l'Agència de Salut Pública de Barcelona o el Consorci del parc natural de Collserola.

5. Les limitacions en la co-producció de les polítiques

El PdB ha fet una aposta decidida i innovadora per co-produir actuacions amb entitats veïnals, com a mitjà per a fomentar la vida comunitària i associativa dels barris. Tanmateix, el seu desenvolupament ha evidenciat les limitacions en l'aplicació d'aquests principis. Aquestes s'han derivat en primer lloc de les **dificultats de l'administració i els procediments administratius** per

adaptar-se a aquestes formes de treballar. Però els problemes han sorgit també a vegades de la **manca d'una xarxa d'organització veïnal prou robusta** com per sustentar de manera estable aquest tipus de pràctiques. Aquest fet ha estat particularment cert en els barris més vulnerables. Per això, en el futur, el PdB no només ha de fomentar la participació i la co-producció de les polítiques amb el veïnat, sinó que haurà d'adoptar com a objectiu **l'impuls de l'organització comunitària autònoma i les pràctiques d'innovació social**.

6. La indefinició d'objectius i la formulació massa genèrica de teories del canvi

En diversos àmbits -com ocupació, salut i drets socials- s'han detectat **actuacions amb objectius difusos i poc fonamentats en teories de canvi articulades**. Així mateix, en alguns casos s'ha posat de relleu la **manca d'evidència empírica sobre els seus resultats**. El caràcter innovador i en certa mesura experimental del PdB fa, en part, inevitable aquests problemes, però el recorregut ja acumulat ha d'evitar en el futur la realització d'actuacions dutes més guiades per la intuïció, que no pas per raonaments fonamentats i en evidències empíriques sobre els efectes que se n'esperen.

7. El desenvolupament desigual dels diversos àmbits temàtics i les imprecisions en la seva definició i delimitació

Els àmbits temàtics que integren el PdB han tingut una **intensitat de desenvolupament desigual**. En particular, destaca, en les circumstàncies actuals, el baix volum de recursos i d'actuacions desplegat en l'àmbit de sostenibilitat ambiental i emergència climàtica. D'altra banda, alguns àmbits com el drets socials, equitat de gènere i acció comunitària **són molt amplis**. D'altres àmbits han englobat, potser, temes massa diversos, com educació i salut. Finalment, la **definició dels subàmbits** pateix els efectes d'haver estat construïda de manera incremental, més que no pas d'una forma sistemàtica fonamentada, per exemple, en teories del canvi.

8. La incertesa sobre la continuïtat dels projectes i les perspectives de futur

La major part de les iniciatives del PdB **necessiten d'un temps perllongat per a la seva consolidació**. Això és especialment cert en els programes socials, educatius, de salut i els destinats a facilitar l'acció comunitària futura. El PdB ha pogut garantir la continuïtat de la gran majoria dels projectes desplegats, però tant en els barris concernits com entre els actors implicats ha planat sovint **la temença sobre la seva manca de continuïtat**. En part, això pot derivar-se del fet d'haver presentat, en ocasions, el PdB com un programa de xoc, de caràcter excepcional, i no com un esforç permanent destinat a perdurar per un llarg temps. Aquesta **incertesa** destaca sobretot en aquells projectes percebuts com a exitosos, respecte els quals s'expressa el temor que la interrupció podria representar un retrocés en la cobertura de les necessitats socials. Així mateix, es tem que el seu transferiment als Districtes o d'altres instàncies, podria desvirtuar els projectes, reduir els recursos i rebaixar els perfils professionals dels seus gestors.

9. Les limitacions en l'avaluació del Pla i alguns dels seus projectes

El PdB ha realitzat un esforç notable d'avaluació tant pel que fa de les seves formes d'organització i execució, com del seu impacte. Pel que fa a les primeres, se n'ha pogut fer un seguiment prou acurat. Més complexa ha estat, en canvi, en l'avaluació del seu impacte. Es tracta, en part, d'un **problema difícilment resoluble**, ja que l'evolució de les condicions de vida en els barris depenen d'un elevat nombre de factors i no només de les polítiques que s'hi apliquen. Tanmateix, en diversos àmbits es destaca **la manca de dades i d'informacions precises** que permeti realitzar el seguiment de les polítiques. Així mateix, en algunes actuacions es troba a faltar **la manca de criteris avaluatius clars des de l'inici**, basats en hipòtesis del canvi que es puguin contrastar. S'ha assenyalat també de manera reiterada la conveniència d'estimar els **efectes multiplicadors de la inversió i la despesa del PdB**.

10. Deficiències en la governança i manca de diversitat en el perfil dels gestors

Finalment, en alguns aspectes el PdB ha patit problemes de governança. Ja s'ha assenyalat **la manca de coordinació o absència amb alguns actors clau** o amb el teixit empresarial dels barris, així com les indefinicions i tensions competencials en alguns projectes. Així mateix, en la segona edició, el **Comitè de Pilotatge del PdB** en el sí de l'Ajuntament ha deixat pràcticament de reunir-se, amb el risc que això suposa per la implicació de totes les instàncies municipals. S'han assenyalat també, alguns **problemes associats a l'externalització** de la gestió de projectes, que en ocasions ha donat lloc a la contractació d'equips poc arrelats en el territori, a la discontinuïtat i a les dificultats per exercir el control sobre la seva tasca. A això s'afegeix que el **perfil dels professionals** (no només de les entitats adjudicatàries, sinó també de la pròpia administració) sovint és molt diferent de les poblacions amb què es treballa.

4. Algunes recomanacions per a futures edicions del Pla de Barris

A partir dels apunts del balanç, essencialment positiu, que s'han detallat en l'apartat anterior, el Consell Assessor emet les següents **deu recomanacions** per a futures edicions del PdB.

1. Mantenir el Pla de Barris i els recursos que s'hi dediquen com a política permanent

El PdB és avui una **eina imprescindible** per a fer front a les desigualtats socials i territorials a la ciutat de Barcelona. En el **context actual** -quan les dinàmiques demogràfiques i la situació del mercat immobiliari agreugen la segregació i els seus efectes- l'existència d'un programa destinat a aportar recursos extraordinaris a les àrees on es concentren i reproduïxen les situacions de major vulnerabilitat social **resulta particularment oportuna i necessària**. D'altra banda, l'existència del PdB ha permès endegar un conjunt de projectes socials i dinàmiques comunitàries que la seva desaparició posaria en perill. Per aquest conjunt de raons, resulta del tot convenient **mantenir el PdB i establir-lo com una política destinada a perdurar en el temps**. Per això cal ampliar, si és possible, els recursos que s'hi destinen, consolidar els equips gestors i promoure el consens polític i social entorn a aquest projecte de ciutat. L'anunci de l'Ajuntament de Barcelona de iniciar una **tercera edició** del Pla constitueix un pas important en aquesta direcció.

2. Consolidar i ampliar la transversalitat de les actuacions

L'experiència indica que, per tal de ser efectives, les iniciatives de rehabilitació urbana no poden cenyir-se a un sol àmbit d'actuació -com l'espai públic, la mobilitat, l'habitatge o la protecció social- sinó que han de **abastar tots els aspectes que incideixen en la vida dels barris**. Per tal d'assegurar l'efectivitat del PdB és convenient mantenir aquest **esforç de transversalitat**, ampliant-lo fins i tot a d'altres camps. En particular cal incloure-hi les polítiques destinades a fer front als reptes que l'emergència climàtica i la transició energètica plantegen a la ciutat, que fins ara hi han tingut una presència limitada.

3. Adaptar-se als canvis del metabolisme demogràfic

El PdB ha estat concebut com un instrument per a millorar les condicions de vida de les persones a través de la transformació del seu entorn. Tanmateix, avui els barris més vulnerables es veuen particularment afectats pels canvis en el metabolisme demogràfic: per un costat, la **creixent mobilitat residencial** de la població tendeix a trencar la relació estable entre els residents i els barris; per l'altre, els **canvis en l'estructura d'edats** plantegen demandes noves a les polítiques socials i urbanes. Per **adaptar-se i donar resposta a aquests canvis**, el PdB ha de: preveure mecanismes d'acollida de la població que arriba de nou als barris; ajustar les seves actuacions als canvis en l'estructura d'edats i en la composició de les llars; tenir en compte les alteracions que la

rotació de població suposa en les dinàmiques comunitàries; i adaptar el perfil dels equips gestors a la realitat demogràfica dels barris.

4. Consolidar l'àmbit d'intervenció a l'interior de la ciutat i ampliar-lo a escala metropolitana i catalana

El PdB **abasta avui la pràctica totalitat del barri més vulnerable de la ciutat**. Llevat de casos puntuals molt específics, la ampliació del seu àmbit a l'interior de la ciutat portaria a la desnaturalització del programa i el privaria d'aquell que ha estat el seu tret principal: la discriminació positiva dels barris més desfavorits a través de la dotació de recursos extraordinaris. En canvi, **la seva ampliació a escala metropolitana i catalana resulta del tot convenient**, atès que, com s'ha indicat, és en aquesta escala on es donen avui les desigualtats territorials i les disparitats de recursos locals més acusades. L'aprovació i desenvolupament de la nova **Llei de Barris de la Generalitat de Catalunya** pot obrir oportunitats en aquest camp. L'Ajuntament de Barcelona, que ha esmerçat un volum molt notable de recursos propis en aquest àmbit, té tota la legitimitat per demanar **d'acollir-se als beneficis d'aquesta llei** i pot **contribuir de manera destacada**, amb la seva experiència, a la ampliació de les polítiques de rehabilitació al conjunt de l'àmbit metropolità i de Catalunya.

5. Governar les transformacions i evitar els efectes no desitjats

Les intervencions de rehabilitació tenen efectes **sobre els preus de l'habitatge**. Aquests poden ser positius, quan redunden en un increment del patrimoni de les famílies, però també podrien incrementar les dificultats en l'accés a l'habitatge i fomentar el desplaçament de la població. Per això, les actuacions del PdB han d'anar acompanyades d'una **enèrgica política en matèria d'habitatge**, destinada a incidir en el mercat i evitar efectes no desitjats, a través de l'aplicació d'instruments com el tempteig i retracte, la regulació dels lloguers, la contenció dels usos turístics del parc construït, la promoció d'habitatge de protecció oficial i el foment del cooperativisme.

6. Identificant-ne de manera precisa i sintètica els objectius dels projectes a desenvolupar

El mecanisme de **programació basat en quadriennis s'ha mostrat efectiu**. Per això resulta convenient de mantenir-lo, tot elaborant, de manera participada, els nous projectes per a cada barri, en períodes de quatre anys (2025-2028, 2029-2032, ...). En l'elaboració d'aquests projectes cal **millorar la definició dels objectius de les actuacions**, tant des d'un punt de vista general, com específicament per als diferents àmbits i actuacions. En aquest sentit, es recomana que la definició i el disseny de les intervencions estigui **fonamentada en hipòtesis o teories del canvi** que el desplegament del Pla permeti contrastar. D'aquesta manera, es disposarà d'elements de judici consistents a l'hora de perseverar en les actuacions o descartar-les.

7. Precisar la definició i la delimitació d'àmbits i subàmbits

Per a la planificació de les actuacions futures, resulta necessari **repensar l'estructura d'àmbits i subàmbits** del PdB, tot explicitant les interseccions i les necessitats de coordinació que se'n deriven. Pel que fa a les prioritats, cal reforçar àmbits crítics com l'educació, l'habitatge (elements comuns de l'edificació i interior de l'habitatge) i les infraestructures socials (espais i equipaments que actuen com a plataforma de territorialització de drets i de construcció de vincles). Alhora, és convenient **reforçar àmbits** que avui compten encara amb poc pes, com la sostenibilitat. Així mateix, cal afermar la perspectiva de gènere i la interculturalitat com a **eixos transversals d'actuació**.

8. Apostar per projectes estratègics i millorar la visibilitat del PdB

Sense deixar de concebre el Pla com a espai d'experimentació, cal **identificar projectes que han funcionat millor**, reforçar-los, replicar-los i connectar-los amb polítiques de ciutat. En aquest sentit, es recomana posar l'accent en **projectes estratègics** que funcionen com a veritables **planques de canvi**. És a dir, aquells que -com les Finques d'Alta Complexitat, Concilia o els projectes singulars als instituts-escola- permeten abastar simultàniament diferents eixos de desigualtat, promouen espais de treball transversal, generen vincles socials i l'acció col·lectiva. Aquests projectes haurien de constituir les *flagship policies*, reiteradament reclamades pel Consell Assessor, que, sense renunciar a la seva diversitat, permetrien **millorar la visibilitat i la comunicació** del PdB.

9. Enfortir l'estructura de governança i gestió del PdB

Per a les noves etapes del PdB es recomana:

- a) Mantenir l'estructura de gestió basada en l'**Oficina de barris** i els caps de projecte que tants bons resultats ha donat.
- b) Perseverar en la implicació del veïnat a través dels **Grups Impulsors i la co-producció** de tantes actuacions com sigui possible.
- c) Recuperar les **estructures de gestió transversal** a l'interior de l'Ajuntament (Comitè de Pilotatge)
- d) Fomentar la **cooperació multinivell** a través de l'ampliació a escala metropolitana i catalana.
- e) Assegurar la **col·laboració d'actors crítics** com l'ASPB o el Consorci del PN Collserola, tot promovent espais específics de coordinació per àmbits temàtics d'actuació (seguint l'exemple del que ha succeït a educació amb el Consorci d'Educació i ICUB)

Així mateix, es considera convenient la incorporació de criteris de **contractació pública responsable**, que tinguin en compte factors com el coneixement del territori, la diversitat d'origen dels perfils dels professionals, l'estratègia lingüística del Pla, la continuïtat en els equips professionals i els mecanismes de control de les entitats adjudicatàries.

10. Mantenir i adequar l'estratègia d'avaluació

En el desplegament de futures edicions del PdB cal tenir en compte que **s'han modificat de manera notable el context** en el que el Pla es desenvolupa i que aquest, com a política pública, es troba plenament consolidat, amb l'**acumulació d'una notable experiència institucional i tècnica**. En aquest context, cal que **mantenir la tasca de seguiment i avaluació** del PdB, tot **adequant-la als coneixements acumulats i a les necessitats presents** del seu desplegament. Així, per a futures edicions, es considera del tot necessari, que l'Ajuntament es doti de les instàncies necessàries per tal de:

- a) Avaluar l'impacte del PdB sobre les **condicions de vida** de la població.
- b) Avaluar l'evolució de les dotacions d'**equipaments i altres infraestructures socials** del barri respecte la mitjana de la ciutat.
- c) Avaluar l'evolució de la vida **associativa i les iniciatives comunitàries** als barris del PdB.
- d) Avaluar l'impacte del PdB en les **polítiques sectorials** (educació, salut, espai públic, energia, habitatge, polítiques socials, ocupació).
- e) Continuar amb la tasca de **recerca sobre el Pla** i la seva projecció nacional i internacional.
- f) Realitzar un **informe quadriennal** sobre el desenvolupament del PdB (recursos, cooperació interadministrativa, implicació ciutadania, transversalitat).

Aquestes tasques han de tenir per **objectiu** tant l'avaluació dels aspectes instrumentals del PdB, com l'estudi del seu impacte. El seu acompliment **resulta essencial** per a l'orientació de les actuacions, la capitalització de les experiències, la transparència en el rendiment de comptes i la legitimació del Pla de Barris com a política de ciutat.
